

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет обліку та податкового менеджменту

**Кафедра податкового менеджменту та фінансового моніторингу
імені Миколи Чумаченка**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Фінансовий моніторинг і аналіз»**

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему: «Облік доходів, витрат та оцінка ризиків розкрадання державних коштів
Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені Івана
Карпенко-Карого»

здобувача Аніщенко Катерини Олександрівни

Науковий керівник: д.е.н., проф. Калабухова Світлана Вікторівна

(підпис)

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н., проф. Ловінська Людмила Геннадіївна

(підпис)

Київ – 2025

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 56 сторінок основного тексту, 7 таблиць, 4 рисунки, список використаних джерел з 36 найменувань, 2 додатки.

«Облік доходів, витрат та оцінка ризиків розкрадання державних коштів Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені Івана Карпенко-Карого»

Об'єктом дослідження є процес формування доходів і витрат Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені Івана Карпенка-Карого як розпорядника бюджетних коштів.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні аспекти обліку, аналізу та фінансового контролю доходів і витрат розпорядників бюджетних коштів.

Мета дослідження полягає у розкритті теоретико-методичних і практичних аспектів обліку та фінансового контролю доходів і витрат розпорядників бюджетних коштів та розробка пропозицій щодо мінімізації ризиків розкрадання державних коштів.

Для досягнення мети були поставлені наступні *завдання*:

- розкрити сутність та класифікацію доходів і витрат розпорядників бюджетних коштів, визначити нормативно-правове забезпечення обліку доходів і витрат розпорядників бюджетних коштів;
- розглянути інструменти фінансового контролю у забезпеченні оцінки ризиків розкрадання державних коштів;
- узагальнити процедури обліку доходів і витрат та провести аналіз виконання кошторису досліджуваної державної бюджетної установи;
- провести інспектування доходів і витрат досліджуваної бюджетної установи та оцінити ризики розкрадання державних коштів;
- надати пропозиції щодо удосконалення обліку та інспектування доходів і витрат державної бюджетної установи з метою мінімізації ризиків розкрадання державних коштів.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Теоретична значущість дослідження полягає в удосконаленні теоретичних основ організації бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю в бюджетних установах, зокрема в контексті вищої освіти. Особливу увагу приділено аспектам фінансового моніторингу, оцінці фінансових ризиків та механізмам виявлення і запобігання зловживанням державними коштами. Методична значущість полягає в створенні практичних рекомендацій щодо запровадження ефективних систем управління фінансовими ризиками в освітніх установах. Практична значущість полягає в можливості застосування результатів дослідження для вдосконалення процесів фінансового моніторингу та управління фінансовими ризиками в Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені Івана Карпенка-Карого, що сприятиме забезпеченню прозорості фінансових операцій та зменшенню ризиків нецільового використання державних коштів.

Апробація результатів. Основні результати дослідження були апробовані на X Всеукраїнській науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених: «Облік, аналіз, аудит, оподаткування та фінансовий моніторинг: сучасні концепції розвитку» (м. Київ, 25 квітня 2025 року).

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи: 2025.

Рік захисту роботи: 2025.

Ключові слова: доходи, витрати, бюджетне фінансування, розпорядники бюджетних коштів, фінансовий контроль, оцінка ризиків, розкрадання бюджетних коштів, фінансова безпека університету.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ДОХОДІВ І ВИТРАТ РОЗПОРЯДНИКІВ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ	6
1.1 Економічна сутність та класифікація доходів і витрат розпорядників бюджетних коштів	6
1.2 Нормативно-правове забезпечення обліку та фінансового контролю доходів і витрат розпорядників бюджетних коштів	13
1.3 Інструменти фінансового контролю у забезпеченні оцінки ризиків розкрадання державних коштів	20
1.4 Організаційно-економічна характеристика діяльності КНУТКіТ імені І.К. Карпенка-Карого	27
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК ДОХОДІВ І ВИТРАТ КНУТКіТ ІМЕНІ І.К.КАРПЕНКА-КАРОГО ТА ОЦІНКА РИЗИКІВ РОЗКРАДАННЯ ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ	32
2.1 Облік доходів і витрат та аналіз виконання кошторису державної бюджетної установи	32
2.2 Інспектування доходів і витрат установи та оцінка ризиків розкрадання державних коштів	41
2.3 Напрями вдосконалення обліку та інспектування доходів і витрат державної бюджетної установи	49
ВИСНОВКИ	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	57
ДОДАТКИ	61

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах фінансової дестабілізації, обмеженості державних ресурсів та зростання соціального запиту на прозорість у використанні бюджетних коштів важливого значення набуває ефективне ведення обліку доходів і витрат у бюджетних установах. Особливу увагу при цьому слід приділяти запобіганню розкраданню державних коштів, що є однією з найбільш поширених форм фінансових правопорушень у публічному секторі.

Вищі навчальні заклади, як розпорядники бюджетних коштів, мають забезпечити ефективне управління фінансовими ресурсами, ведення достовірного бухгалтерського обліку, а також впровадження систем виявлення та оцінки ризиків. Особливо актуальним це є для культурно-освітніх установ, де відкритими залишаються питання щодо виявлення та оцінки ризиків розкрадання коштів, що можуть виникати внаслідок недосконалості облікових процедур, людського чинника, або слабого внутрішнього контролю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних наукових дослідженнях висвітлюється широкий спектр питань, пов'язаних з організацією бухгалтерського обліку в бюджетних установах, зокрема з обліком доходів, витрат, формуванням фінансової звітності та реалізацією контролюючих функцій. Окремий напрям досліджень присвячений аналізу фінансових ризиків у бюджетній сфері, включаючи ризики розкрадання коштів, зловживань і нецільового використання державних ресурсів.

Водночас більшість напрацювань має загальний характер і зосереджена на загальнодержавному або галузевому рівні. Недостатньо вивченими залишаються питання формування ефективної моделі обліку, що забезпечує достовірну фінансову інформацію, контроль за витрачанням бюджетних коштів і попередження зловживань у закладах вищої освіти, що готують кадри для культурно-мистецьких установ.

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження полягає у розкритті теоретико-методичних і практичних аспектів обліку та фінансового контролю

доходів і витрат розпорядників бюджетних коштів та розробка пропозицій щодо мінімізації ризиків розкрадання державних коштів.

Для досягнення мети були поставлені наступні завдання:

- розкрити сутність та класифікацію доходів і витрат розпорядників бюджетних коштів, визначити нормативно-правове забезпечення обліку доходів і витрат розпорядників бюджетних коштів;

- розглянути інструменти фінансового контролю у забезпеченні оцінки ризиків розкрадання державних коштів;

- узагальнити процедури обліку доходів і витрат та провести аналіз виконання кошторису досліджуваної державної бюджетної установи;

- провести інспектування доходів і витрат досліджуваної бюджетної установи та оцінити ризики розкрадання державних коштів;

- надати пропозиції щодо удосконалення обліку та інспектування доходів і витрат державної бюджетної установи з метою мінімізації ризиків розкрадання державних коштів.

Об'єкт дослідження – процес формування доходів і витрат Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені Івана Карпенка-Карого як розпорядника бюджетних коштів.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні аспекти обліку, аналізу та фінансового контролю доходів і витрат розпорядників бюджетних коштів.

Методи дослідження. У процесі написання дипломної роботи використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Зокрема, застосовано метод аналізу та синтезу для вивчення теоретичних підходів до обліку доходів і витрат у державному секторі, а також для узагальнення наукових джерел і нормативно-правових актів. З метою оцінки ризиків розкрадання державних коштів використано елементи ризик-орієнтованого підходу, а також метод експертних оцінок для розробки пропозицій щодо інспектування доходів і витрат державної бюджетної установи.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів.

Теоретична значущість дослідження полягає в удосконаленні теоретичних основ організації бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю в бюджетних установах, зокрема в контексті вищої освіти. Особливу увагу приділено аспектам фінансового моніторингу, оцінці фінансових ризиків та механізмам виявлення і запобігання зловживанням державними коштами. Методична значущість полягає в створенні практичних рекомендацій щодо запровадження ефективних систем управління фінансовими ризиками в освітніх установах.

Практична значущість полягає в можливості застосування результатів дослідження для вдосконалення процесів фінансового моніторингу та управління фінансовими ризиками в Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені Івана Карпенка-Карого, що сприятиме забезпеченню прозорості фінансових операцій та зменшенню ризиків нецільового використання державних коштів.

Інформаційна база дослідження включає законодавчі та нормативно-правові документи, які регламентують організацію та проведення обліку доходів і витрат бюджетних установ; наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, матеріали науково-практичних конференцій; підручники, навчальні посібники з фінансового моніторингу; матеріальні носії процедур обліку та оцінки фінансових ризиків досліджуваної організації.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 67 сторінок. Основний текст дипломної роботи викладено на 56 сторінках друкованого тексту. Робота містить 7 таблиць, 4 рисунки, 2 додатка. Список використаних літературних джерел включає 36 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ДОХОДІВ І ВИТРАТ РОЗПОРЯДНИКІВ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

1.1. Економічна сутність та класифікація доходів і витрат розпорядників бюджетних коштів

Державний сектор економіки є важливою складовою національної економіки, який забезпечує виконання функцій держави, реалізацію соціальної політики та задоволення суспільних потреб, що не можуть бути ефективно забезпечені за рахунок приватного сектора. До нього належать органи державної влади та місцевого самоврядування, державні і комунальні підприємства, а також бюджетні установи — тобто юридичні особи, що утримуються за рахунок коштів державного чи місцевих бюджетів та здійснюють неприбуткову діяльність.

У межах державного сектору особливе місце займають доходи та витрати, які відображають фінансові потоки, необхідні для реалізації функцій держави. Їхня економічна сутність має низку специфічних особливостей, що відрізняють їх від аналогічних категорій у приватному секторі.

Сутність та порядок відображення в обліку доходів бюджетних установ регулюється Національним положенням (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 "Доходи", який набрав чинності 1 січня 2017 року. У цьому положенні доходи бюджетної установи визначені як збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу [2].

Відповідно до НП(С)БОДС 124 доходи суб'єктів державного сектору класифікуються в бухгалтерському обліку за такими групами:

- 1) Доходи від обмінних операцій:
 - бюджетне асигнування (загальний фонд),

- доходи від надання послуг: плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю; надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності (спеціальний фонд);

- доходи від продажу (доходи від операцій з капіталом, доходи від продажу нерухомого майна)

- доходи від відсотків, роялті та дивідендів;

- інші доходи від обмінних операцій.

2) Доходи від необмінних операцій – установа отримала безоплатно, благодійний внесок:

- податкові надходження;

- неподаткові надходження (збори та платежі);

- трансферти та кошти, що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів;

- надходження до державних цільових фондів;

- зобов'язання, що не підлягають погашенню.

Доходи бюджетних установ закладів вищої освіти формуються переважно за рахунок асигнувань із Державного бюджету України. Також джерелом доходів можуть бути:

- плата за надання платних освітніх послуг (навчання за контрактом);

- благодійні внески;

- гранти від міжнародних організацій;

- орендна плата за тимчасове користування майном.

Усі ці доходи мають цільове призначення й обов'язково відображаються у розписі бюджету та затвердженому кошторисі.

В економічній діяльності бюджетних установ, важливим є чітке розмежування понять видатків та витрат.

Видатки – це кошти, спрямовані на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом. Вони є державними платежами, які не

підлягають поверненню, та поділяються на відплатні (здійснені в обмін на товари або послуги) і невідплатні (односторонні). Видатки плануються та розраховуються відповідно до кошторису, де кожен вид видатків має свій код за економічною класифікацією (КЕКВ).

Розрахунки видатків базуються на сіткових показниках, матеріальних і грошових нормах, діючих цінах і тарифах, а також дотриманні режиму економії та ефективного використання бюджетних коштів.

Прикладом розрахунку видатків в університеті є:

- Оплата праці та нарахування, де враховуються кількість посад, посадові оклади, оплата за роботу в святкові або нічні години;
- Придбання обладнання та інвентарю, яке розраховується за нормативами, залишками на балансі, цінами та сумами;
- Витрати на транспортні послуги з урахуванням кількості автотранспорту, обсягів робіт, норм споживання пального, ремонту та страхування;
- Оплата послуг зв'язку, де враховується кількість телефонів, середні витрати на міські, міжміські та мобільні переговори;
- Витрати на водопостачання і водовідведення, розраховані як добуток потреби та тарифів із врахуванням фактичного споживання.

Витрати ж відображаються як зменшення грошових коштів або збільшення кредиторських зобов'язань, що пов'язані з отриманням і поповненням продуктивних ресурсів. В бюджетному секторі вони мають своє специфічне економічне і бухгалтерське значення, оскільки відображають фактичне використання ресурсів на виконання статутних завдань установи.

Бухгалтерський облік бюджетних установ є інтегральною частиною системи державного фінансового управління, спрямованою на забезпечення ефективного та цільового використання публічних коштів. Основою цього обліку є детальна система класифікації доходів і витрат, яка забезпечує систематизацію інформації про надходження та використання коштів, а також прозорість, своєчасність і повноту облікових даних.

Зазначена класифікація сприяє посиленню контролю з боку державних органів та громадськості, а також оптимізує процеси планування бюджетних показників та оцінки ефективності фінансової діяльності бюджетних установ. Вона є фундаментальним інструментом для формування достовірної фінансової звітності, що дозволяє проводити комплексний аналіз фінансових результатів, своєчасно виявляти ризики нецільового використання коштів та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Впровадження чіткої класифікації доходів і витрат забезпечує уніфікований підхід до обліку в межах бюджетної системи України, сприяючи гармонізації внутрішніх процедур з вимогами національного законодавства та міжнародними стандартами публічного фінансового менеджменту.

Доходи бюджетної установи, зокрема КНУТКіТ, поділяються за різними ознаками, що дозволяє чітко ідентифікувати джерела надходжень, їх призначення та економічну сутність. Основні ознаки класифікації доходів включають:

1) За джерелом формування:

- Доходи загального фонду: Це основне джерело фінансування, що надходить з державного бюджету України. Вони спрямовуються на забезпечення ключових функцій університету, таких як освітня, наукова та культурно-виховна діяльність. Ці кошти використовуються для виплати заробітної плати, оплати комунальних послуг, підтримки матеріально-технічної бази та придбання необхідних навчальних матеріалів.
- Доходи спеціального фонду: Ці кошти формуються переважно за рахунок власних надходжень КНУТКіТ. Сюди входить плата за навчання на контрактній основі, доходи від господарської діяльності (наприклад, оренда приміщень або реалізація творчих проєктів), благодійні внески, гранти та цільові трансферти. Важливо, що ці кошти мають чітко визначене цільове призначення і можуть бути використані лише відповідно до умов їх отримання.

2) За економічною сутністю:

- Податкові надходження: Хоча університет сам не сплачує податки, частина державного бюджету, з якого він фінансується, формується за рахунок податкових надходжень.
- Неподаткові надходження: Це кошти, які університет отримує не від податків, а від надання адміністративних послуг, здачі приміщень в оренду, організації культурних заходів та інших подібних видів діяльності.
- Власні доходи: Ці надходження університет генерує самостійно, займаючись господарською діяльністю. Сюди входять кошти від контрактного навчання, а також доходи від комерційних проєктів у сфері культури та мистецтва.

Для всебічного охоплення інформацією процесу поповнення та здійснення виплат з бюджету Бюджетним кодексом України затверджено бюджетну класифікацію, до складу якої входить і класифікація видатків. Класифікація видатків бюджетних установ – це розподілення видатків на угруповання відповідно до таких класифікаційних ознак:

1) бюджетна класифікація видатків:

- за функціями, з виконанням яких пов'язані видатки та кредитування бюджету (функціональна класифікація видатків та кредитування бюджету (КФКВ));
- ознака головного розпорядника бюджетних коштів (відомча класифікація видатків та кредитування бюджету) (КВКВ);
- бюджетні програми (програмна класифікація видатків та кредитування бюджету) (КПКВ);
- економічна характеристика операцій, що здійснюються при їх проведенні (економічна класифікація видатків бюджету) (КЕКВ).

2) джерела покриття:

- видатки загального фонду;
- видатки спеціального фонду;

3) етап руху бюджетних коштів:

- касові видатки;
- фактичні видатки.

Касові видатки — це виплати, що проводяться як у готівковій, так і в безготівковій формі з поточного або реєстраційного рахунку бюджетної установи. У разі повернення коштів на рахунок сума касових видатків зменшується. Підтвердженням таких операцій слугують виписки з органів казначейства, які виконують функцію первинних документів. Для ведення аналітичного обліку касових видатків централізовані бухгалтерії та бюджетні установи застосовують спеціальні картки аналітичного обліку. Централізовані бухгалтерії, крім зведеної картки, ведуть окремі картки за кожним кодом економічної класифікації видатків для кожної установи, що перебуває на обслуговуванні.

Фактичні видатки — це витрати, підтверджені відповідними документами, що включають нараховану, але ще не виплачену заробітну плату, а також зобов'язання за неоплаченими рахунками. Вони відображають реальне виконання кошторису, тому важливо, щоб обсяг асигнувань відповідав фактично виконаним роботам або наданим послугам. У цьому випадку первинними документами є акти виконаних робіт, договори, рахунки-фактури, накладні та інші облікові документи. Як правило, обсяг фактичних видатків є дещо меншим за касові, і вони не завжди збігаються у часі.

Структуру та складові бюджетної класифікації видатків затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про бюджетну класифікацію» від 14.01.2011 № 11.

Економічна класифікація видатків бюджету призначена для чіткого розмежування видатків бюджетних установ та одержувачів бюджетних коштів за економічними ознаками з детальним розподілом коштів за їх предметними ознаками (заробітна плата, нарахування, усі види господарської діяльності, та інші категорії). Економічна класифікація видатків має чотиризначну структуру кодування, що затверджена наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Інструкції щодо застосування класифікації кредитування бюджету» від 12.03.2012 № 333 [5]. Бюджетні установи ведуть аналітичний облік та складають бюджетну звітність за КЕКВ.

Розмежування видатків за економічними ознаками передбачає їх поділ на поточні і капітальні.

- Поточні видатки (КЕКВ 2000), які включають оплату праці, нарахування на заробітну плату, придбання матеріалів і послуг, оплату комунальних послуг.
- Капітальні видатки (КЕКВ 3000), що спрямовуються на придбання основних засобів, капітальне будівництво, ремонти та модернізацію матеріально-технічної бази, що є важливим для модернізації інфраструктури КНУТКіТ.

Розмежування видатків за економічними ознаками є ключовим для ведення аналітичного обліку та складання звітності.

Поточні видатки групуються за кодом економічної класифікації видатків (КЕКВ) 2000 з розмежуванням поточних видатків за статтями економічної класифікації. Наприклад:

2000	Поточні видатки
2100	Оплата праці і нарахування на заробітну плату
2110	Оплата праці
2111	Заробітна плата
2120	Нарахування на оплату праці
2210	Оплата за матеріали

Капітальні видатки – це видатки, які спрямовуються на придбання основного капіталу (обладнання і предметів довгострокового користування), необоротних активів, на будівництво (придбання), ремонт, модернізацію, реконструкцію та реставрацію. Капітальні видатки групуються за кодом економічної класифікації видатків (КЕКВ) 3000 з чотирирівневим розмежуванням капітальних видатків за статтями економічної класифікації. Наприклад:

3000	Капітальні видатки
3100	Придбання основного капіталу
3110	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування (наприклад оплата за послуги з транспортування основного засобу)

Тож, економічна природа доходів і витрат у бюджетному секторі визначається їхньою роллю в забезпеченні суспільно значущих функцій, а не в максимізації

прибутковості. Ефективне управління державними ресурсами передбачає обов'язкове дотримання принципів точного обліку, цільового використання та суворого контролю. Розуміння економічної сутності цих категорій є необхідною передумовою для проведення аналізу фінансових ризиків, зокрема з метою запобігання корупційним проявам та нецільовому використанню бюджетних коштів.

1.2 Нормативно-правове забезпечення обліку доходів і витрат розпорядників бюджетних коштів

Бюджетний кодекс України є основним нормативно-правовим актом, який регламентує функціонування бюджетної системи України. Він визначає засади формування, затвердження, виконання та контролю за виконанням державного і місцевих бюджетів, а також порядок взаємовідносин між учасниками бюджетного процесу [9]. Бюджетний кодекс України є базовим документом для здійснення фінансово-господарської діяльності бюджетних установ і забезпечує нормативну підтримку всіх етапів обліку та контролю за використанням державних коштів.

Кодекс встановлює структуру бюджетної системи, основні принципи бюджетного процесу (рис.1) та чітко регламентує повноваження органів державної влади, місцевого самоврядування та розпорядників бюджетних коштів — зокрема, бюджетних установ.



Рисунок 1.1 – Принципи контролю в бюджетних установах

Джерело: складено на основі [9].

Згідно з положеннями Бюджетного кодексу України, бюджетна установа — це організація, що утворена органами державної влади, місцевого самоврядування або іншими органами управління для здійснення функцій, визначених законодавством, та яка повністю або частково фінансується за рахунок бюджетних коштів [9]. Для бюджетних установ Бюджетний кодекс має ключове значення, оскільки:

- визначає порядок складання бюджетного запиту (прогнозу потреб у фінансуванні діяльності на наступний бюджетний період);
- регламентує використання бюджетних асигнувань та процедуру казначейського обслуговування;
- визначає права і відповідальність головних розпорядників бюджетних коштів, які повинні забезпечувати ефективне, цільове і раціональне використання бюджетних ресурсів;
- передбачає механізми фінансового контролю, включаючи попередній, поточний і подальший контроль з боку органів Казначейства України, Державної аудиторської служби та інших контролюючих органів.

Крім того, Кодекс встановлює вимоги до звітності про виконання бюджету, яка має бути повною, достовірною та відкритою. Це стосується як загальнодержавних звітів, так і звітності окремих розпорядників, включаючи університети.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» є ключовим законодавчим актом, що регламентує ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні. Його дія поширюється на всі підприємства, установи та організації незалежно від форм власності, включаючи бюджетні установи. Основна мета цього Закону — забезпечити єдині підходи до ведення обліку та складання звітності, їх достовірність, повноту та прозорість, а також порівнюваність показників для користувачів фінансової інформації, включаючи органи контролю, управління, донорів, студентів, батьків та інших зацікавлених осіб.

Закон визначає:

- зміст і принципи бухгалтерського обліку, включаючи принципи обачності, повного висвітлення, автономності, безперервності діяльності, періодичності тощо;
- поняття облікової політики – як сукупності принципів, методів і процедур, що застосовуються установою для ведення бухгалтерського обліку;
- повноваження головного бухгалтера та його роль у формуванні облікової інформації;
- вимоги до формування первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, та складання фінансової звітності;
- порядок ведення обліку в разі застосування національних положень (стандартів) або міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСБО);
- перелік форм фінансової звітності, її склад, строки подання, порядок зберігання та оприлюднення

Крім того, Закон встановлює відповідальність посадових осіб за ведення бухгалтерського обліку та подання неправдивої фінансової інформації. Це особливо важливо в бюджетних установах, де точність фінансової звітності прямо впливає на обсяг фінансування та довіру з боку держави. [10]

Також згідно з цим Законом, облік у бюджетних установах ведеться з урахуванням специфіки державного сектору, що передбачає додаткові вимоги до складу та форми звітності, зокрема подання звітів до органів Казначейства та фінансового управління.

Закон України «Про освіту» є базовим законодавчим актом, що визначає основи організації та функціонування системи освіти, принципи її фінансування, структуру управління та права й обов'язки учасників освітнього процесу. [11] Одним із ключових принципів, закріплених у Законі, є фінансова автономія закладів освіти, що реалізується через можливість самостійного розпорядження бюджетними та власними коштами. Зокрема, стаття 70 визначає джерела фінансування закладів освіти, серед яких:

- кошти державного або місцевого бюджету;

- плата за надання освітніх послуг;
- гранти, благодійна допомога, кошти міжнародних організацій;
- доходи від оренди майна

Закон прямо дозволяє університетам створювати спеціальні фонди, облік надходжень до яких ведеться окремо відповідно до чинних нормативних актів Міністерства фінансів України. [12] Такі фонди формуються за рахунок позабюджетних коштів, а витрати з них плануються у межах кошторисів та фінансових планів.

Важливо, що університет має право самостійно:

- формувати кошторис;
- відкривати рахунки в органах Державної казначейської служби; [13]
- здійснювати видатки в межах наявного фінансування та погоджених бюджетних асигнувань.

Окрема увага у Законі приділяється принципам публічності та прозорості у фінансовій діяльності закладів освіти. Відповідно до статті 78, всі навчальні заклади зобов'язані публікувати на своїх офіційних сайтах:

- річні кошториси і зміни до них;
- штатні розписи;
- звіти про надходження та використання коштів загального і спеціального фондів;
- звіти про використання благодійної допомоги;
- фінансову звітність за результатами бюджетного періоду.

Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі (НП(С)БО) — це основні нормативні документи, що регулюють організацію та ведення бухгалтерського обліку в усіх державних установах, включаючи заклади освіти. Ці нормативні акти, затверджені Міністерством фінансів України, є адаптованою версією міжнародних стандартів (IPSAS), що враховує особливості української системи публічних фінансів та бюджетного законодавства [15].

Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі включають:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 "Подання фінансової звітності"
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 102 "Консолідована фінансова звітність"
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку у державному секторі 103 "Фінансова звітність за сегментами"
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 105 "Фінансова звітність в умовах гіперінфляції"
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 "Основні засоби" (зі змінами)
6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 "Нематеріальні активи" (зі змінами)
7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 "Запаси" (зі змінами)
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 "Доходи"
9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 125 "Зміни облікових оцінок та виправлення помилок" (зі змінами)
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 126 "Оренда"
11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 127 "Зменшення корисності активів"
12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 128 "Зобов'язання"
13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 129 "Інвестиційна нерухомість"
14. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 130 "Вплив змін валютних курсів" (зі змінами)

15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 131 "Будівельні контракти"
16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 132 "Виплати працівникам"
17. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 133 "Фінансові інвестиції"
18. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 134 "Фінансові інструменти"
19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 135 "Витрати"
20. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 136 «Біологічні активи»

План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі — це систематизований перелік синтетичних рахунків, призначених для ведення бухгалтерського обліку активів, зобов'язань, капіталу, доходів, витрат і фінансових результатів бюджетних установ. Цей документ затверджено наказом Міністерства фінансів України, він є обов'язковим до застосування всіма установами, що фінансуються з бюджету, зокрема закладами вищої освіти державної форми власності. [15]

План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі включає такі класи:

1. Клас 1. Нефінансові активи
2. Клас 2. Фінансові активи
3. Клас 3. Кошти бюджетів та розпорядників бюджетних коштів
4. Клас 4. Розрахунки
5. Клас 5. Капітал та фінансовий результат
6. Клас 6. Зобов'язання
7. Клас 7. Доходи
8. Клас 8. Витрати

9. Клас 9. Позабалансові та управлінські рахунки бюджетів та державних цільових фондів

10. Клас 0. Позабалансові рахунки розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів.

Нормативно-правова база, що регулює бухгалтерський облік та фінансовий контроль у бюджетних установах, є фундаментальною для забезпечення прозорості, достовірності та ефективності використання державних коштів. Застосування законодавчих актів України, а також впровадження Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі, створює надійний правовий та методологічний фундамент для організації обліку та контролю.

Використання затвердженого Міністерством фінансів Плану рахунків та дотримання вимог законодавства забезпечує уніфікацію облікових процесів, що сприяє підвищенню ефективності управління бюджетними ресурсами. Державний фінансовий контроль, покладений на Державну фінансову контрольну службу, гарантує суворе дотримання бюджетної дисципліни та своєчасне виявлення можливих порушень.

Міжнародні стандарти FATF як один з базових документів, котрим керуються країни та фінансові установи всього світу при здійсненні заходів щодо запобігання легалізації коштів, передбачають необхідність: визначення країнами переліку та ознак операцій, пов'язаних з легалізацією отриманих злочинним шляхом коштів, з урахуванням наведених у рекомендаціях принципів; запровадження правил ідентифікації клієнтів та моніторингу інформації; створення в країнах уповноважених органів, відповідальних за боротьбу з легалізацією “брудних” коштів; тісної співпраці фінансових установ з компетентними органами з питань ПВК. [21]

Міжнародні стандарти FATF містять формулювання, які дозволяють країнам певною мірою прийняти ризик-орієнтований підхід до боротьби з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму. Зокрема, у Рекомендації FATF 1 “Оцінювання ризиків та застосування ризик-орієнтованого підходу” зазначається, що “країни

повинні ідентифікувати, оцінювати та розуміти ризики, пов'язані з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму для країни, а також вживати заходів, включаючи визначення органу або механізму з метою координації дій з оцінки ризиків, та використовувати ресурси, спрямовані на забезпечення ефективного зниження ризиків. Базуючись на такій оцінці, країни повинні застосовувати ризик-орієнтований підхід, з метою забезпечення відповідності заходів із запобігання або протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму виявленим ризикам”.

Таким чином, нормативно-правова база в сукупності з організаційними механізмами контролю створюють необхідні умови для забезпечення фінансової дисципліни та сталого розвитку бюджетних установ, що є запорукою ефективного використання публічних ресурсів і досягнення поставлених освітніх та наукових цілей.

1.3 Інструменти фінансового контролю у забезпеченні оцінки ризиків розкрадання державних коштів

Відповідно до Бюджетного кодексу України бюджетні установи – органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також організації, створені ними у встановленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідно державного бюджету чи місцевого бюджету. Важливим є те, що бюджетні організації обов'язково мають бути неприбутковими. Основним джерелом коштів бюджетних установ є державний та місцевий бюджети. Сам процес виділення коштів на видатки називається фінансуванням. Тому доцільно розглянути сутність бюджетного фінансування.

Бюджетне фінансування – це безповоротне надання коштів з державного бюджету для покриття витрат державних організацій, виконання державних замовлень та програм. Кожна бюджетна установа отримує фінансування лише з одного бюджету (державного або місцевого), що є одним з ключових принципів бюджетного фінансування. Винятком є фінансування непередбачених заходів,

пов'язаних з надзвичайними ситуаціями, коли кошти можуть виділятися з обох бюджетів.

Ефективне функціонування бюджетних установ значною мірою залежить від фінансового забезпечення, яке може здійснюватися через бюджетне фінансування, самофінансування, благодійність та спонсорство. Бюджетне фінансування є основним джерелом, а інші джерела є додатковими.

Бюджетні установи поділяються на ті, що фінансуються з державного бюджету (національні установи, організації, підпорядковані міністерствам) та ті, що фінансуються з місцевих бюджетів.

У процесі бюджетного фінансування беруть участь Міністерство фінансів України, яке складає розпис видатків, та Державна казначейська служба України, яка контролює використання бюджетних коштів та може припинити фінансування у разі порушення фінансової дисципліни.

Одним з важливих елементів системи фінансування бюджетних установ є дотримання принципів бюджетного фінансування (рис. 1.2), які закріплені у Бюджетному кодексі України. Ці принципи формують правові та організаційні засади управління публічними фінансами та забезпечують раціональне використання бюджетних ресурсів.

У процесі своєї діяльності бюджетні установи отримують асигнування з бюджету та інших джерел. Державна казначейська служба (ДКС) зараховує ці кошти на рахунки, відкриті відповідно до бюджетної класифікації, терміном на один рік з щорічним поновленням. Ці доходи, що є бюджетними асигнуваннями, пов'язані з обмінними операціями, визнаються доходами при визнанні витрат, пов'язаних із виконанням суб'єктом державного сектору (СДС) своїх повноважень, визначених законодавством, або отриманням активу, послуг (робіт) для здійснення діяльності, не пов'язаної з основною.

Контроль за використанням бюджетних коштів здійснюється як внутрішніми, так і зовнішніми контролюючими органами. Внутрішній контроль забезпечується бухгалтерською службою, фінансово-економічним відділом та керівництвом університету, яке несе особисту відповідальність за ефективне та цільове

використання коштів. Зовнішній контроль здійснюється Державною казначейською службою України, яка контролює операції з бюджетними коштами та має право призупинити фінансування у разі виявлення порушень. Крім того, аудит може проводитися Державною аудиторською службою та Рахунковою палатою України.



Рисунок 1.2 - Принципи бюджетного фінансування

Джерело: складено на основі [9].

Внутрішній контроль включає:

- Бухгалтерський контроль – здійснюється бухгалтерською службою шляхом попереднього, поточного та наступного контролю документів на етапах складання, затвердження та виконання кошторису;
- Адміністративний контроль – реалізується керівником установи, головним бухгалтером та економічним підрозділом. Вони несуть персональну відповідальність за цільове використання бюджетних і спеціальних коштів, відповідність витрат чинному законодавству та кошторису;

Зовнішній контроль здійснюють:

- Рахункова палата України – має повноваження контролювати ефективність використання державних коштів на рівні стратегічного планування і програмного цільового методу;
- Державна казначейська служба України (ДКСУ) – проводить реєстрацію бюджетних зобов'язань та платежів університету. Казначейство здійснює санкціонування витрат, перевіряє відповідність платіжних документів бюджетному законодавству, зупиняє фінансування у разі виявлення порушень;
- Державна аудиторська служба України – здійснює фінансові та державні аудити, ревізії ефективності використання бюджетних коштів, виявляє порушення, складає акти та подає рекомендації щодо їх усунення;

Органи Державної податкової служби та інші контролюючі органи – можуть здійснювати перевірки дотримання податкового законодавства щодо операцій зі спеціального фонду, зокрема оподаткування платних послуг.

На основі проведеного аналізу можна зробити висновок про ключову роль бюджетного фінансування в соціально-економічному розвитку. Бюджетні установи, як правило, не мають інших значних джерел надходження коштів для розвитку, тому фінансування з державного бюджету є для них життєво необхідним. Ефективна робота цих установ напряду залежить від налагодженого фінансового механізму. [23]

В умовах обмеженості державних ресурсів, використання бюджетних коштів бюджетними організаціями має певні обмеження. Тому, для забезпечення ефективного функціонування, установам необхідно шукати додаткові джерела фінансування. Водночас, покращення фінансового забезпечення бюджетних установ можливе шляхом посилення контролю за формуванням та використанням наявних ресурсів, що дозволить запобігти зловживанням.

Проблема відмивання коштів є серйозним викликом для багатьох країн світу, у тому числі для України. Цей процес сприяє легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, і становить загрозу фінансовій стабільності та правопорядку.

Україна приділяє велику увагу боротьбі з відмиванням коштів, що відображено в правовому регулюванні даної сфери.

Україна має основний закон, що регулює питання боротьби з відмиванням коштів: Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (Закон 361 – IX).

Цей Закон спрямований на захист прав та законних інтересів громадян, суспільства і держави, забезпечення національної безпеки шляхом визначення правового механізму протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, а також формування загальнодержавної багатоджерельної аналітичної бази даних для надання правоохоронним органам України та іноземних держав можливості виявляти, перевіряти і розслідувати злочини, пов'язані з відмиванням коштів та іншими незаконними фінансовими операціями [6].

Превентивну функцію держави у сфері протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом виконує фінансовий моніторинг. Оскільки він спрямований на виявлення та запобігання фактів порушення законодавства у здійсненні фінансових операцій.

Держфінмоніторинг України, як ПФР (підрозділ фінансової розвідки), є незалежним національним центром, утвореним відповідно до Міжнародних Стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (29-та Рекомендація) та Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму, яка ратифікована Україною 17.11.2010 р. [7].

Фінансовий моніторинг у методологічному плані представляє собою послідовний процес реалізації контрольних дій з боку СПФМ (суб'єктів первинного фінансового моніторингу) та СДФМ (суб'єктів державного фінансового моніторингу), кожен з яких має свої наслідки щодо протидії легалізації

(відмиванню) доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та/або розповсюдженню зброї масового знищення.

У практичній діяльності фінансовий моніторинг використовує методологічний інструментарій фінансового контролю, адаптований до конкретних завдань управління ризиками легалізації з метою запобігання та протидії. Законодавство визначає ризики як загрозу для СПФМ, які можуть бути використані для легалізації (відмивання) доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або розповсюдження зброї масового знищення під час надання послуг відповідно до специфіки їхньої діяльності.

Ключовим аспектом фінансового моніторингу є ризик-орієнтований підхід, що передбачає виявлення, оцінку і розуміння ризиків легалізації (відмивання) доходів, а також прийняття заходів для їх управління, які забезпечують мінімізацію наявних ризиків відповідно до їх рівня. Впровадження ризик-орієнтованого підходу вимагає використання сукупності методів і прийомів, що охоплюють ряд операцій, спрямованих на збір, узагальнення і оцінку інформації для виявлення та усунення ризиків легалізації. [24]

Метод фінансового моніторингу включає такі елементи:

- спостереження за встановленням ділових відносин і правочинами клієнтів (як діючих, так і потенційних);
- перевірка (належна перевірка) клієнтів і фінансових операцій;
- аналіз ризиків, пов'язаних з діловими відносинами, клієнтами та операціями;
- документування результатів спостереження, перевірки та аналізу.

Належна перевірка охоплює:

- ідентифікацію та верифікацію клієнта (або його представника);
- встановлення кінцевого бенефіціарного власника клієнта або його відсутності, включаючи отримання структури власності для кращого розуміння, а також вжиття заходів для верифікації особи;
- визначення мети та характеру майбутніх ділових відносин або фінансової операції;

- постійний моніторинг ділових відносин і фінансових операцій клієнта з метою відповідності наявній інформації про клієнта, його діяльність та ризики;
- забезпечення актуальності документів та даних про клієнта.

Ризик-орієнтований підхід дозволяє країнам та організаціям, адаптувати свої стратегії та заходи до специфічних умов та загроз, з якими вони стикаються. Важливо, щоб усі учасники процесу мали чітке уявлення про ризики, з якими вони можуть стикатися, та про способи їх мінімізації. [24]

- Впровадження заходів контролю та моніторингу. Після ідентифікації, аналізу та оцінки ризиків ВК/ФТ, наступним кроком є впровадження заходів контролю. Ці заходи можуть включати, але не обмежуються, розробкою внутрішніх політик, процедур та стандартів, які регулюють фінансові операції, проведення навчання персоналу, а також створення системи моніторингу за фінансовими операціями. Важливо, щоб ці заходи були адаптовані до специфіки діяльності КНУТКиТ та враховували всі виявлені ризики.

- Оцінка ефективності заходів контролю. Після впровадження контролю необхідно регулярно оцінювати їх ефективність. Це передбачає проведення аудитів, аналізу фінансових звітів та моніторинг дотримання внутрішніх процедур. Оцінка ефективності заходів контролю дозволяє виявити слабкі місця в системі та внести необхідні корективи для покращення управління ризиками. [23]

- Залучення зацікавлених сторін. Успішна реалізація ризик-орієнтованого підходу вимагає залучення всіх зацікавлених сторін, включаючи адміністрацію університету, викладачів, студентів та зовнішні організації, такі як контролюючі органи та правоохоронні структури. Співпраця між цими сторонами сприяє створенню більш прозорої та ефективної системи управління ризиками.

- Постійне вдосконалення. Оскільки ризики ВК/ФТ постійно змінюються, важливо, щоб процес ідентифікації та оцінки ризиків був динамічним і постійно вдосконалювався. Це може включати регулярні оновлення політик, проведення нових тренінгів, а також адаптацію до нових міжнародних стандартів та рекомендацій.

1.4 Організаційно-економічна характеристика діяльності КНУТКіТ імені І.К. Карпенка-Карого

Серед бюджетних установ особливе місце займають заклади вищої освіти, зокрема Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого (КНУТКіТ), [1] який фінансується з державного бюджету та функціонує на основі затвердженого кошторису. Його основне завдання — забезпечення освітнього процесу, підготовка фахівців у сфері культури й мистецтв, що є невід'ємною частиною державної політики у галузі освіти.

Діяльність університету організовується відповідно до Статуту закладу, затвердженого засновником (МОН України). Управління здійснюється ректором, якому підпорядковуються проректори, декани, керівники структурних підрозділів, головний бухгалтер, фінансово-економічний та планово-кошторисний відділи. Університет має право здійснювати капітальні видатки, реалізовувати цільові освітні програми, укладати договори з міжнародними партнерами, а також брати участь у конкурсах проєктів.

Вся фінансово-господарська діяльність документально оформлюється та відображається в бухгалтерському обліку відповідно до вимог меморіально-ордерної форми ведення обліку, яка є традиційною для бюджетних установ. Бухгалтерський облік ведеться з урахуванням розмежування загального та спеціального фондів. Всі операції відображаються згідно з Планом рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ. [3]

Фінансова звітність подається щоквартально та щорічно до органів Казначейства, а також до Міністерства освіти і науки. Крім того, підлягає аудиту та перевіркам з боку Державної аудиторської служби. Особливості формування та використання фінансових ресурсів у Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого (КНУТКіТ) як бюджетній організації полягають у наступному:

- Некомерційна спрямованість: КНУТКіТ, будучи державним закладом освіти, не прагне до отримання прибутку, а зосереджується на наданні освітніх послуг, що мають суспільну цінність;
- Чітке цільове призначення фінансування: Усі кошти, незалежно від джерела (бюджетні асигнування чи надходження від платних послуг), використовуються виключно на визначені та затверджені потреби університету;
- Роздільний облік фінансових потоків: Фінансові операції обліковуються окремо для загального та спеціального фондів, що дозволяє відстежувати використання коштів за кожним джерелом надходження;
- Контроль та звітність: Державна казначейська служба України здійснює контроль за дотриманням бюджетного законодавства, а внутрішній контроль за фінансовою діяльністю КНУТКіТ забезпечується бухгалтерською службою та адміністрацією університету.

Університет як бюджетна установа виконує суспільно важливу функцію з підготовки фахівців, науковців та творчих кадрів. Його діяльність не передбачає отримання прибутку, а має виключно цільовий характер — реалізацію державної політики в галузі освіти й науки. Наприклад, Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого (КНУТКіТ) функціонує на засадах публічного фінансування, виконуючи важливу культурну та освітню місію в межах своїх статутних завдань. Основними нормативно-правовими актами, що регулюють діяльність університетів як бюджетних установ, є:

- Закон України «Про освіту»; [11]
- Бюджетний кодекс України; [9]
- Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»; [10]
- Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі. [15]

Ці документи визначають організаційні, фінансові та управлінські засади діяльності університетів, вимоги до звітності, фінансування, використання коштів та здійснення контролю.

Фінансування університету здійснюється за двома основними напрямками:

- Загальний фонд — надходження з державного бюджету, які виділяються на:
 - оплату праці штатного персоналу;
 - стипендіальне забезпечення здобувачів освіти;
 - оплату комунальних послуг;
 - закупівлю базових матеріалів і ресурсів для освітнього процесу;
 - утримання будівель та інфраструктури;
- Спеціальний фонд — кошти, які надходять до університету як власні:
 - плата за навчання на контрактній формі;
 - надходження від наукових проєктів;
 - благодійні внески;
 - кошти міжнародної технічної допомоги;
 - доходи від господарської діяльності

У КНУТКіТ у 2023 році співвідношення доходів загального та спеціального фондів становило орієнтовно 65% до 35%, що свідчить про важливу роль альтернативних джерел фінансування в забезпеченні стабільного функціонування закладу.

Доходи університету розподіляються за напрямками фінансування, відповідно до функціональної класифікації бюджету. Для КНУТКіТ основними напрямками є: освіта, культура та науково-дослідна діяльність. Ця класифікація допомагає бюджетним установам та керівництву університету визначати пріоритети у фінансуванні та забезпечувати контроль за тим, щоб кошти використовувалися за призначенням.

Видатки розподіляються за функціями, які виконує установа, згідно з бюджетною класифікацією функцій держави (КФКВ). Для КНУТКіТ видатки групуються за такими функціями:

- 0900 — освіта,

- 0942 — вищі навчальні заклади III-IV рівнів акредитації,
- інші відповідні коди, що відображають специфіку діяльності в галузі культури та мистецтва.

Ця класифікація дозволяє деталізувати витрати залежно від напрямку діяльності установи, що є важливим для аналізу ефективності використання бюджетних коштів.

У випадку з КНУТКіТ, положення Бюджетного кодексу лежать в основі формування кошторису університету, що є основним фінансовим планом діяльності установи. Саме на підставі кодексу розробляються положення щодо планування, обліку та використання бюджетних коштів, а також забезпечується легітимність витрат, контроль за дотриманням бюджетного законодавства та фінансова дисципліна.

Для КНУТКіТ положення Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» є основою для створення системи бухгалтерського обліку в університеті, зокрема:

- на його підставі розробляється внутрішнє Положення про облікову політику;
- визначається структура та функції бухгалтерської служби університету;
- обираються методи оцінки активів і зобов'язань, порядок амортизації основних засобів, обліку матеріальних запасів, доходів і витрат.

Завдяки нормам Закону «Про освіту», фінансова діяльність університету, як-от КНУТКіТ, підлягає постійному громадському та державному контролю, а також аудиту з боку державних органів, таких як Державна аудиторська служба України (відповідно до Закону України «Про фінансовий контроль у державі»). [14]

Якщо університет отримав благодійні внески на придбання театрального обладнання, такі кошти відображаються через спеціальний фонд та використовуються строго за призначенням відповідно до затвердженого кошторису.

Фінансування Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого здійснюється переважно за рахунок державного бюджету, відповідно до обсягів державного замовлення на підготовку фахівців. Додатково університет поповнює свій бюджет за рахунок плати за

навчання на контрактній основі, благодійних внесків, спонсорської підтримки, доходів від платних послуг, оренди приміщень та участі в різноманітних проектах. Отже, фінансова стабільність університету забезпечується за рахунок бюджетних та спеціальних коштів. [22]

Витрати університету охоплюють широкий спектр напрямів, серед яких: заробітна плата працівників з усіма нарахуваннями, стипендії для студентів, оплата комунальних послуг та енергоносіїв, придбання необхідного обладнання, організація культурних та освітніх заходів, поточний ремонт, а також фінансування наукових досліджень. Планування та використання коштів відбувається на основі затвердженого кошторису, який відображає стратегічні пріоритети розвитку університету.

Таким чином, університет відіграє важливу роль у реалізації державної політики в галузях освіти, науки і культури. Основні види діяльності університету забезпечені або здійснюються відповідно до нормативних документів і у згоді з принципами чіткого публічного управління і фінансування. Джерела фінансування університету в основному складаються з двох видів: загального фонду і спеціальних фондів. Це не тільки задовольняє базові потреби закладу, але й гарантує його стратегічний розвиток.

Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого є успішним прикладом поєднання державного фінансування та альтернативних джерел. Це уповільнює темп розвитку університету, але гарантує його безперебійну діяльність, надаючи студентам високоякісні освітні послуги та забезпечуючи збереження культурних цінностей. Організаційна структура, система бухгалтерського обліку, контроль витрат - усе це відповідає вимогам прозорості, цільового використання ресурсів і ефективності.

Тож, як бюджетний заклад, університет не лише готує висококваліфікованих фахівців, але й служить джерелом соціально-економічного капіталу для самої країни, відіграючи важливу роль у сприянні сталому розвитку.

РОЗДІЛ 2

ОБЛІК ДОХОДІВ І ВИТРАТ КНУТКІТ ІМЕНІ І.К.КАРПЕНКА-КАРОГО ТА ОЦІНКА РИЗИКІВ РОЗКРАДАННЯ ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ

2.1 Облік доходів і витрат та аналіз виконання кошторису державної бюджетної установи

Основне завдання бухгалтерського обліку доходів і видатків у КНУТКіТ — забезпечити контроль за цільовим використанням бюджетних коштів відповідно до затвердженого кошторису та інформувати всі рівні управління про рух і ефективність використання цих коштів. Такий підхід дозволяє своєчасно виявляти і попереджувати можливі фінансові ризики та зловживання.

Відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі від 31.12.2013 № 1203 [3] облік доходів розпорядників бюджетних коштів ведеться на рахунках 7-го класу «Доходи», який включає такі рахунки і субрахунки (табл.2.1):

Таблиця 2.1 – Рахунки обліку доходів КНУТКіТ

70	Доходи за бюджетними асигнуваннями		
		7011	Бюджетні асигнування
71	Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)		
		7111	Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)
		7112	Дохід від оприбуткування активів, раніше не врахованих в балансі
72	Доходи від продажу активів		
		7211	Дохід від реалізації активів
73	Фінансові доходи		
		7311	Фінансові доходи розпорядників бюджетних коштів
74	Інші доходи за обмінними операціями		
		7411	Інші доходи за обмінними операціями
75	Доходи за необмінними операціями		
		7511	Доходи за необмінними операціями
		7512	Трансферти

Джерело: складено на основі [3]

Рахунок 70 та його субрахунок є пасивним. У кредит субрахунку 7011 записуються суми бюджетних коштів, що надійшли на видатки, передбачені

кошторисом. У дебет – суми доходів, що списуються в кінці звітної періоду (щоквартально та в кінці року) на субрахунок 5511 " Фінансові результати виконання кошторису звітної періоду ". Облік доходів загального фонду ведеться накопичувальним підсумком з початку бюджетного року і до його завершення. Залишку рахунок 70 та його субрахунки не мають (мають тільки обороти).

Первинним документом та одночасно регістром аналітичного обліку доходів загального фонду є виписка ДКСУ (банку) з рахунку РБК з доданими до неї підтвердними документами.

Облік грошових коштів загального фонду ведеться на активному субрахунку 1-го рівня 2313 «Реєстраційні рахунки», за дебетом якого проводиться облік грошових коштів, що надійшли у вигляді асигнувань із загального фонду бюджету на видатки установи та інші заходи; за кредитом – проводяться суми касових видатків загального фонду. Чинна методика казначейського обслуговування бюджетного процесу передбачає погашення зобов'язань розпорядників бюджетних коштів, що обумовлює відсутність сальдо на рахунку 2313 «Реєстраційні рахунки». Якщо установа відкриває рахунки в банках, то грошові кошти загального фонду зараховуються на поточні рахунки в банках: 2311 «Поточні рахунки в банку».

Облік грошових коштів та доходів загального фонду відображається бухгалтерським проведенням (табл.2.2).

Таблиця 2.2 – Облік грошових коштів та доходів загального фонду КНУТКіТ

Господарські операції	Д-т	К-т
Отримання асигнувань із загального фонду: установами, які утримуються за рахунок коштів державного бюджету	2313	7011
Списуються остаточними оборотами отримані за звітний період асигнування загального фонду бюджету	7011	5511

Джерело: складено на основі [3]

Ці операції на основі виписок паралельно систематизуються в регістрах синтетичного та аналітичного обліку.

Регістри синтетичного обліку заповнюються відповідно до наказу Мініна від 08.09.2017 № 755 «Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання», [4] а саме: меморіальний ордер № 2 «Накопичувальна відомість руху грошових коштів загального фонду на рахунках, відкритих в органах Державної казначейської служби України (банках)» відкриваються на місяць. Якщо на ім'я бюджетної установи відкрито декілька реєстраційних рахунків, то рух коштів на кожному рахунку оформляється окремим МО, які нумеруються N 2-1, 2-2, 2-3 тощо. Позиція «Сума оборотів за меморіальним ордером» у вигляді відповідної кореспонденції субрахунків переноситься до книги «Журнал-головна».

Регістри аналітичного обліку заповнюються відповідно до наказу Мініна 29.06.2017 № 604 «Про затвердження форм карток і книг аналітичного обліку суб'єктів державного сектору та порядку їх складання», зокрема: Картка аналітичного обліку відкритих (виділених) асигнувань. Вона відкривається на рік, ведеться в розрізі кодів економічної класифікації видатків окремо за кожним кодом програмної класифікації видатків. Щомісяця в картці розраховуються підсумок асигнувань за місяць, усього асигнувань з початку року та залишок річних бюджетних призначень. Бюджетне призначення є документом, в якому здійснений розподіл бюджетного асигнування

Для обліку надходжень спеціального фонду РБК відкриваються аналогічні реєстраційні рахунки. Як зазначено, реєстраційні рахунки в бухгалтерському обліку відображаються на рахунку 2313 Реєстраційні рахунки. За дебетом активного реєстраційного субрахунку 2313 Реєстраційні рахунки фіксуються суми надходжень за відповідними видами коштів згідно класифікаційних ознак доходів бюджетних установ, за кредитом – проводяться суми касових видатків спеціального фонду. Дебетове сальдо за субрахунком 2313 надає інформацію про залишок грошових коштів загального та спеціального фондів на реєстраційному субрахунку.

Тому до субрахунку 2313 необхідно відкривати аналітичні рахунки, щоб бачити кошти загального та спеціального фондів. Один із варіантів може бути такий, як: для загального фонду – 2313.1; для спеціального фонду – 2313.2.

Якщо установа відкриває рахунки в банках, то грошові кошти спеціального фонду залежно від виду коштів спеціального фонду зараховуються на поточні рахунки в банках: 2311 Поточні рахунки в банку, 2312 Інші поточні рахунки в банку, 2315 Рахунки для обліку депозитних сум.

Облік доходів спеціального фонду ведеться на таких субрахунках:

7111 «Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)» - ведеться облік доходів від реалізації продукції (робіт, послуг) розпорядником бюджетних коштів та державними цільовими фондами.

За кредитом рахунку відображається збільшення (отримання) доходів від реалізації продукції (робіт, послуг) або зарахування коштів до державного бюджету (місцевих бюджетів), за дебетом - зменшення доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) на суму цільового фінансування, яка включається до вартості об'єкта основних засобів, закриття рахунку обліку доходів на фінансовий результат виконання кошторису (бюджету) звітного періоду або повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до державного бюджету (місцевих бюджетів) (табл.2.3).

Таблиця 2.3 – Облік доходів спеціального фонду КНУТКіТ

Господарські операції	Д-т	К-т
Нарахування суми надходжень від реалізації робіт, послуг, виробів і продукції	2111 «Поточна дебіторська заборгованість за розрахунками за товари, роботи, послуги», 6212 «Розрахунки із замовниками за роботи і послуги»	7111 «Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)»
Зарахування коштів, отриманих як плата за послуги відображається проведенням	2311 «Поточні рахунки в банку», 2313 «Ресстраційні рахунки»/1 Меморіальний ордер №3 «Накопичувальна відомість руху коштів спеціального фонду	2111 «Поточна дебіторська заборгованість за розрахунками за товари, роботи, послуги», 6212 «Розрахунки із замовниками за роботи і послуги» Меморіальний ордер №4 «Накопичувальна відомість з розрахункам з дебіторами

Джерело: складено на основі [3]

Нарахування доходів за коштами, отриманими як плата за послуги підтверджується заявами, чеками, рахунками, договорами. Облік доходів спеціального фонду ведеться наростаючим підсумком від початку бюджетного року і до його завершення. Залишку ці субрахунки не мають.

Синтетичний облік операцій зарахування коштів спеціального фонду на основі виписок з рахунків ведеться в МО № 3 «Накопичувальна відомість руху грошових коштів спеціального фонду на рахунках, відкритих в органах Державної казначейської служби України (банках)». Якщо на ім'я бюджетної установи відкрито декілька спеціальних реєстраційних рахунків, то рух коштів на кожному рахунку оформляється окремим МО, які нумеруються № 3-1, 3-2, 3-3 тощо. Операції з руху коштів спеціального фонду в іноземній валюті оформлюються окремими меморіальними ордерами за видами валют.

Для синтетичного обліку доходів спеціального фонду призначено меморіальний ордер № 14 "Накопичувальна відомість нарахування доходів спеціального фонду бюджетних установ". Картка аналітичного обліку аналогічна тій, яка складається за загальним фондом. Відповідно, складаються такі картки окремо за загальним і спеціальним фондами бюджету.

В процесі аналітичного обліку складаються картки аналітичного обліку щодо отриманих асигнувань окремо за кожним кодом класифікації. Відкриття картки відбувається на один рік, на ній зазначається річна сума асигнувань по кожному КЕКВ. Під час виконання кошторису до картки вносять записи щодо фактичних сум асигнувань, опираючись на виписки з рахунків. Наприкінці місяця всі доходи сумуються з попередніми, тим самим, даючи можливість оцінити залишок коштів та проконтролювати виконання кошторису за надходженнями.

Первинні документи є основним джерелом інформації для відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку та під час проведення фінансового контролю. До таких документів належать нормативно-правові акти, що регулюють виконання робіт, різноманітні угоди та контракти, рахунки-фактури, а також прибуткові касові ордери. Для закриття рахунків з обліку доходів необхідно оформити бухгалтерську довідку.

Облік операцій надходження коштів з бюджету на реєстраційні, поточні чи спеціальні рахунки установи, а також їх використання, здійснюється у формі накопичувальних відомостей № 381 та № 382, які входять до складу меморіального ордера № 2. Цей документ ведеться протягом місяця окремо для кожного рахунку та відображає фінансові операції, що проходять через Державну казначейську службу України. [13]

Усі доходи, що надійшли до загального фонду, систематизуються та обліковуються у Головній книзі, яка використовується для ведення узагальненого обліку за відповідними рахунками. До основних реквізитів Головної книги належать: номер запису, дата проведення операції, номер меморіального ордера, залишок на початок місяця, сума оборотів тощо.

Доходи бюджетних установ також відображаються у складі обов'язкової звітності, зокрема у формах: «Баланс», «Звіт про надходження та використання коштів загального фонду», «Звіт про результати фінансової діяльності».

Таким чином, облік усіх отриманих доходів, зокрема у вигляді бюджетних асигнувань, здійснюється з використанням первинних документів, а підсумкова інформація узагальнюється у фінансовій звітності.

Порядок обліку витрат в бюджетній установі має бути врегульовано і чітко зазначено у бухгалтерських нормативних документах. На рис. 2.1 представлено основні елементи облікового процесу витрат бюджетної установи КНУТКиТ, що повинні бути відображені в обліковій політиці.

Для обліку фактичних видатків бюджетні установи та централізовані бухгалтерії застосовують спеціальні картки аналітичного обліку фактичних видатків. Ці картки заповнюються щомісячно за кожним кодом класифікації видатків окремо. Централізовані бухгалтерії, крім загальної картки, ведуть також окремі картки для кожної установи, яку вони обслуговують. Відображення фактичних видатків у картках здійснюється на підставі меморіальних ордерів, а інформація про відшкодування таких витрат фіксується на зворотному боці картки. При обліку видатків використовують рахунки 8 класу Плану рахунків бухгалтерського обліку.

Університет запровадив єдині форми первинної документації для підвищення надійності облікових даних та забезпечення прозорості фінансової звітності. Облік доходів і витрат здійснюється з використанням пооб'єктного аналітичного обліку, що забезпечує можливість деталізації фінансових показників за окремими напрямками діяльності. Систематизація первинної інформації відбувається шляхом формування меморіальних ордерів та накопичувальних відомостей, які згодом консолідуються в Головній книзі для узагальнення облікових даних.



Рисунок 2.1. -Основні елементи облікового процесу видатків і витрат установи, що повинні бути відображені в обліковій політиці КНУТКіТ

Джерело: складено за [19]

Сутність витрат на виконання бюджетних програм та на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт) розкрита в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 - Витрати КНУТКіТ на виконання бюджетних програм та на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт)

Субрахунок	Призначення субрахунку	Субрахунок	Призначення субрахунку
8011 «Витрати на оплату праці»	Ведеться облік витрат на оплату праці, понесених у процесі основної діяльності та при виконанні бюджетних програм.	8111 «Витрати на оплату праці»	Ведеться облік витрат на оплату праці, пов'язаних із організацією та наданням послуг, виготовленням продукції, виконанням робіт.
8012 «Відрахування на соціальні заходи»	Ведеться облік сум, відрахованих на соціальні заходи, нарахованих у процесі основної діяльності та на виконання програм.	8112 «Відрахування на соціальні заходи»	Ведеться облік витрат та відрахувань на соціальні заходи, нарахованих у процесі надання послуг, виготовлення продукції, виконання робіт.
8013 «Матеріальні витрати»	Ведеться облік матеріальних витрат, понесених у процесі основної діяльності та на виконання програм.	8113 «Матеріальні витрати»	Ведеться облік матеріальних витрат, понесених у процесі надання послуг, виготовлення продукції, виконання робіт, витрат на оплату послуг, отриманих від сторонніх підприємств
8014 «Амортизація»	Ведеться облік сум нарахованої амортизації основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів, що використовуються у процесі звичайної діяльності та на виконання програм.	8114 «Амортизація»	Ведеться облік сум нарахованої амортизації основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів, що використовуються у процесі організації та надання послуг, виготовлення продукції, виконання робіт.

Джерело: узагальнено за [35]

Відображення витрат на оплату праці бюджетної установи на виконання бюджетних програм наведено в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 - Відображення в бухгалтерському обліку витрат на оплату праці на виконання бюджетних програм КНУТКіТ

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція субрахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1.	Нарахована заробітна плата	8011	6511	170565,94
2.	Нараховано лікарняні за перші 5 днів	8011	6511	1945,72
3.	Закрито рахунок витрат	5511	8011	172511,66

Джерело: узагальнено автором

Відображення в бухгалтерському обліку матеріальних витрат установи на виконання бюджетних програм наведено в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 - Відображення в бухгалтерському обліку матеріальних витрат на виконання бюджетних програм КНУТКіТ

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція субрахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1.	Нараховано витрати з електроенергії (ПАТ «Київенерго»)	8013	6415	11679,02
2.	Видано зі складу в експлуатацію малоцінні та швидкозношувані предмети	8013	1812	457,10
3.	Списано паливно-мастильні матеріали згідно з подорожніми листами	8013	1514	150,00
4.	Списано продукти внаслідок нестачі	8013	1511	10,50
5.	Списано витрати майбутніх періодів та включено їх до складу витрат звітного періоду	8013	2911	522,00
6.	Закрито рахунок витрат	5511	8013	13275,36

Джерело: узагальнено автором

Аналіз виконання кошторису бюджетних установ є важливим етапом фінансового контролю, який дозволяє оцінити відповідність фактичних витрат затвердженим бюджетним призначенням. В ході такого аналізу порівнюються планові показники кошторису із фактичними видатками за різними статтями, що дає змогу виявити перевитрати або недовикористання коштів, а також визначити ефективність управління бюджетом установи (табл.2.7).

Таблиця 2.7 – Аналіз виконання кошторису КНУТКіТ за 2023 рік

Стаття кошторису	Планові призначення, грн	Фактичні видатки, грн	Відхилення, грн	Відхилення, %
Заробітна плата	12 000 000	11 500 000	-500 000	-4,17%
Комунальні послуги	2 000 000	2 300 000	+300 000	+15,00%
Матеріали та обладнання	3 500 000	3 200 000	-300 000	-8,57%
Наукові дослідження	1 500 000	1 600 000	+100 000	+6,67%
Всього	19 000 000	18 600 000	-400 000	-2,11%

Джерело: узагальнено автором

Джерелом аналізу виконання кошторисів бюджетних та наукових установ служить інформація як безпосередньо характеризує рівень витрат, так і дозволяє виявити факти їх зміни. До неї належать: звіт про виконання кошторису витрат бюджетних установ (форма № 2); баланс виконання кошторисів витрат бюджетних установ (форма № 1); картки обліку витрат і дані первинного обліку витрат матеріальних ресурсів, праці та заробітної плати; звіти про виконання плану по мережі, штатах і контингентах (форма № 3); » акти ревізій та перевірок; дані бюджетних установ з обліку касових та фактичних видатків [18, с.198]. В межах аналізу може бути проведено: аналіз виконання кошторисів видатків за загальним та спеціальним фондом; аналіз динаміки та структури касових та фактичних видатків загального та спеціального фондів.

2.2 Інспектування доходів і витрат установи та оцінка ризиків розкрадання державних коштів

Бюджетний процес, включаючи процес формування доходів установ, є багатоступеневим і складним. Як самі бюджетні установи, так і вищестоящі організації повинні контролювати формулювання показників доходів, щоб забезпечити економічне та ефективне використання бюджетних коштів. Для організації напрямку виконання бюджету бюджетною установою група інспекцій спрямована на перевірку кожного рядка бюджету на відповідність, чи були перевищені ліміти бюджетних асигнувань і чому виникли відхилення (чи були вони взагалі), щоб забезпечити ефективне використання бюджетних коштів.

Важливі аспекти систем внутрішнього контролю та принципів нагляду за виконанням бюджету полягають в аналізі наказів і вказівок, виданих у цій установі щодо її фінансової та економічної діяльності, зокрема наказів про бонусні виплати та матеріальну допомогу, а також встановлення заохочувальних бонусів, оскільки такі дії зазвичай передують перегляду показника фонду оплати праці.

У КНУТКіТ організація контролю за бюджетним процесом здійснюється через взаємодію низки структурних підрозділів. Перш за все, функції планування,

обліку та контролю виконує фінансово-економічний відділ, який відповідає за підготовку бюджетних заявок, аналіз фінансових показників, формування і подання звітності до відповідних органів державної влади. Бухгалтерія установи веде безпосередній облік руху коштів, забезпечуючи точність і достовірність відображення операцій у відповідності до діючих стандартів бухгалтерського обліку в бюджетній сфері.

Ключову роль у контролі за виконанням бюджету відіграють аудиторські перевірки, що здійснюються незалежними суб'єктами контролю. Аудит націлений на системний аналіз діяльності установи, виявлення ризиків нецільового використання бюджетних коштів, порушень законодавства та нормативних актів. Його робота базується на засадах незалежності, об'єктивності та конфіденційності, що сприяє посиленню довіри до системи управління бюджетом. [25]

Контрольні заходи включають регулярний аналіз фактичного виконання бюджету, порівняння його з плановими показниками, а також вивчення причин можливих відхилень. Для цього фінансово-економічний відділ разом із бухгалтерією формують щомісячні та квартальні звіти, що дозволяють своєчасно виявляти перевищення бюджетних лімітів, недоотримання доходів або перевитрати за окремими напрямками. У разі виявлення суттєвих відхилень розробляються заходи щодо їх усунення, що подаються на розгляд керівництва установи.

Особливу увагу в системі контролю приділяють аналізу нормативно-правових актів та внутрішніх документів, які регламентують порядок нарахування та виплати бонусів, премій, матеріальної допомоги і інших заохочувальних виплат. Ці документи мають бути чітко узгоджені із затвердженими показниками фонду оплати праці, аби уникнути порушень бюджетної дисципліни та необґрунтованого збільшення видатків. Аналіз таких наказів дозволяє також оцінити ефективність кадрової політики і мотиваційних механізмів у КНУТКіТ імені І.К. Карпенка-Карого, а також вчасно коригувати фінансові плани.

Процедури фінансового контролю застосовують ризик-орієнтований підхід, який передбачає виявлення, оцінку та управління ризиками, з метою їх мінімізації.

Ці процедури виконуються в три етапи:

- Спостереження за економічною діяльністю існуючих чи потенційних клієнтів, під час якої здійснюються фінансові операції та правочини, що можуть бути використані для легалізації (відмивання) брудних коштів, фінансування тероризму та розповсюдження зброї масового знищення.

На цьому етапі проводиться аналіз клієнтів до встановлення з ними ділових відносин, а також дослідження фінансових операцій і правочинів. Збирається та накопичується інформація про клієнтів, їх представників і бенефіціарних власників. На цьому етапі структурні підрозділи університету (бухгалтерія, юридичний відділ) аналізують джерела надходжень та цільове використання коштів – від державного фінансування до благодійних внесків від фізичних та юридичних осіб. Особливу увагу приділено ідентифікації осіб, що надають цільову допомогу на закупівлю обладнання, костюмів, декорацій, проведення фестивалів тощо.

- Аналіз та оцінка потенційних і наявних ризиків відмивання брудних коштів. На другому етапі здійснюється вивчення інформації, отриманої на першому етапі, з метою ідентифікації можливих протиправних дій. Зібрані дані перетворюються на релевантну інформацію за допомогою різних аналітичних методів і групуються для прийняття необхідних рішень.

- Контроль дотримання клієнтом законодавства у сфері фінансово господарської діяльності. Результати аналізу попереднього етапу слугують основою для визначення наявності підозри в незаконних фінансових схемах, які можуть свідчити про відмивання брудних грошей, або для прийняття рішення про призупинення операцій та блокування коштів клієнта. Ці результати передаються підрозділу фінансової розвідки (Держфінмоніторинг) для подальшого аналізу та ухвалення рішення про дозвіл на проведення операцій або про передачу інформації до правоохоронних органів для оцінки можливих правопорушень.

Оскільки КНУТКіТ ім. І. Карпенка-Карого фінансується з державного бюджету, його фінансові операції повинні неухильно дотримуватися бюджетного та бухгалтерського законодавства, а також вимог фінансового контролю. Враховуючи підвищену увагу до прозорості та підзвітності використання бюджетних коштів,

фінансовий контроль стає ключовим інструментом для гарантування ефективного та цільового використання державних ресурсів.

У зв'язку з цим, КНУТКіТ впроваджує заходи фінансового контролю, а саме:

- Ретельну перевірку контрагентів перед укладенням угод для запобігання співпраці з фіктивними або ненадійними компаніями.
- Постійний контроль за відповідністю фінансових операцій затвердженому кошторису, включаючи перевірку джерел фінансування, в тому числі благодійних внесків та грантів.
- Оцінку ризиків нецільового використання бюджетних коштів на основі типових схем фінансових злочинів.
- Застосування ризик-орієнтованого підходу при плануванні витрат, що дозволяє посилити внутрішній контроль за найбільш важливими сферами, такими як закупівля обладнання, ремонтні роботи та виплата стипендій.

Особливо ретельно слід контролювати витрати, які фінансуються не з бюджету, а з таких джерел, як оплата за навчання, цільові внески та міжнародні гранти. Усі ці фінансові операції мають проходити внутрішній аудит для перевірки законності походження коштів та їх відповідності цільовому призначенню.

Система обліку доходів і витрат у КНУТКіТ побудована з урахуванням вимог фінансового контролю. Це дозволяє не тільки ефективно управляти фінансами університету, але й зміцнює довіру з боку держави, спонсорів, благодійних організацій та суспільства в цілому.

Бюджетні установи, зокрема заклади вищої освіти, такі як КНУТКіТ, є об'єктами підвищеного ризику з точки зору фінансового моніторингу. Це пов'язано з особливостями розподілу бюджетних коштів, великою кількістю господарських операцій та можливими каналами нецільового використання ресурсів. У цьому контексті важливо здійснювати системну ідентифікацію та оцінку ризиків фінансових зловживань, базуючись на ризик-орієнтованому підході, який рекомендований як у національній системі фінансового моніторингу, так і міжнародними стандартами (зокрема FATF).

Підхід до боротьби з відмиванням коштів, базований на ризик-орієнтованому підході, допомагає зосередитися на запобіганні відмиванню грошей та фінансуванню тероризму, одночасно передбачаючи динамічні превентивні й профілактичні заходи проти ймовірних потенційних фінансових злочинів.

Ризик-орієнтований підхід є проактивною стратегією управління, що передбачає ідентифікацію, оцінку та пом'якшення потенційних ризиків до їх реалізації. На відміну від реактивного підходу, що зосереджується на аналізі та усуненні наслідків вже відбувшися інцидентів. Ризик-орієнтований підхід акцентує увагу на попереджувальних управлінських діях, спрямованих на мінімізацію ймовірності виникнення негативних результатів. Це дозволяє організації не лише передбачати несприятливі умови, але й активно управляти ними, трансформуючи їх у керовані фактори, що сприяє досягненню стратегічних цілей.

Ідентифікація, оцінка та розуміння ризиків ВК/ФТ є важливою частиною впровадження та розвитку національного режиму ПВК/ФТ, який охоплює закони, нормативні акти, правозастосування та інші заходи для того, щоб зменшити ризики ВК/ФТ. Це допомагає органам влади визначити пріоритети та ефективно розподілити ресурси. Нормативно-правова база щодо застосування ризик-орієнтованого підходу у фінансовому моніторингу складається із законів і нормативних актів, котрі пояснюють заходи, які фінансові установи та інші регульовані галузі повинні вжити для запобігання фінансовим злочинам, таким як ВК/ФТ.

Оцінка ризиків відмивання коштів/фінансування тероризму (ВК/ФТ) в цілому на основі ризик-орієнтованого підходу слідує оцінці ризиків будь-якого виду. Ідентифікація, аналіз і оцінка є її трьома етапами. Огляд процесу оцінки ризику ВК/ФТ за методологією FATF представлений на рис. 2.1.

Розглянемо окремо кожний етап.

1. Ідентифікація ризиків ВК/ФТ.

Загалом, ідентифікація ризиків — це процес виявлення та фіксації ризиків. Ідентифікація ризиків спрямована на виявлення можливостей того, що може

статися, або обставин, які можуть виникнути і вплинути на досягнення цілей системи або суб'єкта. Процес ідентифікації ризиків включає визначення потенційних подій, умов або обставин, які б могли суттєво вплинути на цілі, що впливають із природи та наслідків для рішень.

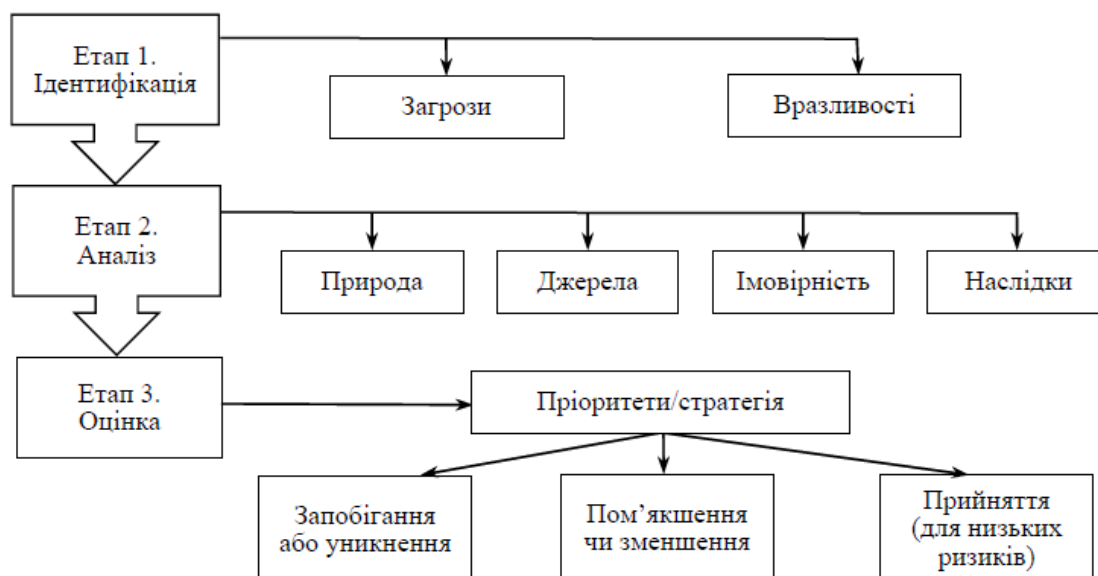


Рисунок 2.2 - Процес оцінки ризику розкрадання державних коштів в КНУТКіТ

Джерело: складено на основі [15]

З погляду оцінки ризиків ВК/ФТ, ідентифікація розпочинається з формулювання першого набору ризикових факторів, з якими стикаються організації під час протистояння ВК/ФТ. "Ризикові фактори" означають ті специфічні загрози або вразливості, які є причиною, джерелом або рушійною силою ризиків ВК/ФТ. Вони будуть інформовані відомими та передбачуваними ризиками або впливами. Ідентифікація на цьому етапі має бути всеохоплюючою, водночас вона повинна бути динамічною; нові або раніше не визнані ризики можуть бути враховані на будь-якому етапі процесу.

2. Аналізування базових ризиків ВК/ФТ.

Ризик досліджується для того, щоб ми могли його зрозуміти. Вивчення ризику забезпечує отримання вхідних даних для загальної оцінки ризику та прийняття рішень щодо того, чи варто обробляти ризик. Оцінка ризику пов'язана з

оцінкою наслідків та їх ймовірністю стосовно ідентифікованих ризикових подій (з урахуванням уже існуючих контрольних заходів). Потім впливи зважуються відповідно до їх ймовірності настання, щоб обчислити ступінь ризику.

3. Оцінювання залишкових ризиків ВК/ФТ.

Оцінка залишкових ризиків є завершальним етапом у процесі управління ризиками відмивання коштів та фінансування тероризму (ВК/ФТ). Вона проводиться після реалізації заходів контролю та мінімізації ризиків і полягає у визначенні того, наскільки ефективними були ці заходи та який рівень ризику залишається після їх застосування. Залишковий ризик — це ризик, який продовжує існувати після впровадження заходів контролю, і він відображає реальний рівень загрози для організації або установи.

Ідентифікація та оцінка ризиків розкрадання та фінансових зловживань у діяльності КНУТКіТ є критично важливими для забезпечення фінансової стабільності та довіри до університету. Використання ризик-орієнтованого підходу дозволяє не лише виявити та зменшити ризики, але й сприяє формуванню культури прозорості та відповідальності у фінансових справах. Це, в свою чергу, підвищує репутацію університету та сприяє досягненню його стратегічних цілей.

У контексті діяльності Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені Івана Карпенка-Карого, враховуючи відсутність спеціалізованого структурного підрозділу з функціями СПФМ, реалізація заходів фінансового контролю можлива шляхом інтеграції відповідних процедур у роботу існуючих функціональних відділів – бухгалтерії, юридичного сектору та адміністративного управління.

Пропонується запровадити такі заходи для мінімізації ризиків фінансових зловживань та підвищення прозорості використання коштів у КНУТКіТ:

- Призначення відповідальних осіб із числа працівників бухгалтерії та юридичного відділу:

1. Розробити внутрішній регламент щодо виявлення та фіксації підозрілих фінансових операцій.

2. Забезпечити навчання відповідальних осіб основам фінансового моніторингу, законодавству (Закон № 361-IX) та принципам ризик-орієнтованого підходу. [6]

- Внутрішня система контролю операцій із цільовим фінансуванням:

1. Запровадити внутрішню перевірку походження та цільового використання благодійних внесків, грантів, коштів меценатів, у тому числі перевірку осіб/організацій, які надають фінансування.

2. Створити електронну систему обліку та супровідну документацію з ідентифікацією кожного траншу і витрати, що до нього прив'язані.

- Посилення процедур прозорості через відкритість даних:

1. Регулярне публічне звітування про використання благодійних коштів на сайті Університету.

2. Відображення надходжень та витрат у розрізі цільових програм, наприклад: «Закупівля освітлювального обладнання», «Витрати на фестиваль театрального мистецтва» тощо.

- Розробка антикорупційної політики та механізмів внутрішнього інформування:

1. Впровадити політику «нульової толерантності до зловживань» з чітко визначеними санкціями.

2. Створити конфіденційний канал для повідомлень від співробітників або партнерів про можливі порушення.

- Впровадження внутрішнього аудиту або періодичної зовнішньої перевірки:

1. Проведення незалежного фінансового аудиту при значних надходженнях від фізичних або юридичних осіб.

2. Залучення сторонніх спеціалістів для перевірки відповідності витрат до мети отримання коштів.

- Документування і архівування всієї супровідної інформації про фінансові надходження:

1. Зберігання копій договорів, платіжних доручень, банківських документів, листів-заяв на надання допомоги, актів виконаних робіт тощо в окремому розділі бухгалтерського архіву.

2. Ведення журналу внутрішнього обліку підозрілих або нестандартних операцій для подальшого аналізу.

Узагальнюючи, слід зазначити, що ефективна система фінансового контролю є невід’ємною складовою стратегії боротьби з фінансовими зловживаннями в бюджетних установах, зокрема у закладах вищої освіти. Використання ризик-орієнтованого підходу забезпечує цільове та прозоре використання бюджетних і позабюджетних коштів.

Триетапна структура заходів — спостереження, аналіз ризиків та контроль — забезпечує комплексний механізм реагування на загрози та підозрілі фінансові операції. Особливу увагу варто приділити належній перевірці клієнтів та контрагентів, визначенню бенефіціарних власників, постійному оновленню даних та документуванню всіх етапів перевірки. Застосування цих процедур на рівні бухгалтерії, юридичного відділу та фінансових підрозділів університету забезпечує прозорість у використанні коштів, сприяє уникненню правопорушень та мінімізує можливості для корупційних схем.

2.3 Напрями вдосконалення обліку та інспектування доходів і витрат державної бюджетної установи

Активна перебудова вітчизняної економіки і вибір сталого вектору євроінтеграційного розвитку спричинили потребу реформування всіх інструментів національної економіки України з урахуванням передового досвіду в цій сфері розвинутих країн світу. Підписання та ратифікація Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, знаменує новий віток реформування вітчизняної системи державного фінансового контролю. Важливим наслідком є активізація процесів гармонізації національної

нормативно-правової бази з міжнародно визнаними стандартами, передусім у сферах зовнішнього аудиту, внутрішнього контролю та аудиту в державному секторі.

У зв'язку з цим особливої ваги набуває законодавче та нормативне регулювання бухгалтерського обліку і фінансового контролю в бюджетних установах, яке забезпечує дотримання принципів ефективності, прозорості й підзвітності використання державних коштів. Україна продовжує реформування бюджетної сфери, адаптуючи законодавство до викликів воєнного стану, євроінтеграції та цифровізації.

У ХХІ столітті знання, їхнє створення, накопичення та застосування на практиці є ключовим фактором економічного зростання та підвищення конкурентоздатності держав на світовій арені. У зв'язку з цим, багато країн приділяють все більше уваги вивченню університетської освіти, яка зазнає змін під впливом глобалізації та євроінтеграції.

В Україні, незважаючи на глобальну кризу, збережено значний науково-технічний та інтелектуальний потенціал, який підтримується та розвивається вищими навчальними закладами, особливо університетами. Важливість сучасної ролі університету підкреслюється в міжнародних та європейських документах, що визначають особливості його функціонування в нових умовах.

Актуальність соціально-економічних процесів в університетській освіті зумовлює необхідність теоретичного осмислення складних процесів управління вищою освітою в Україні. Підвищення ефективності реалізації ідеї університету в рамках державної політики в системі університетської освіти неможливе без суспільного визнання цієї ідеї, усвідомлення значення університету та визначення напрямків його розвитку.

Для підвищення ефективності контролю доцільно рекомендувати створення міжвідомчих робочих груп із залученням представників фінансово-економічного відділу, бухгалтерії, відділу кадрів і внутрішнього аудиту. Ці робочі групи будуть регулярно проводити координаційні наради, метою яких є спільний аналіз бюджетних показників, оперативне обговорення відхилень, розробка рекомендацій для керівництва і вдосконалення внутрішніх процедур обліку і контролю.

Значним кроком у напрямку вдосконалення системи обліку та контролю у КНУТКіТ є впровадження сучасних інформаційних технологій. Автоматизовані системи бухгалтерського обліку, інтегровані з бюджетним плануванням і моніторингом, дозволять не лише підвищити точність і своєчасність обробки даних, а й зменшити ризики помилок та шахрайств. Використання електронних систем документообігу сприятиме прозорості процедур, забезпечить швидкий доступ до інформації для аналітики і аудиту, а також підвищить загальний рівень внутрішнього контролю.

Не менш важливою є і кадрова складова — підвищення кваліфікації співробітників, які безпосередньо залучені до бюджетного процесу. Організація регулярних навчальних заходів, тренінгів, семінарів із сучасних стандартів бухгалтерського обліку, законодавчих змін, технік внутрішнього контролю і аудиту сприятиме підвищенню професійного рівня персоналу. Це, у свою чергу, збільшить ефективність роботи, знизить кількість помилок і порушень, а також створить умови для впровадження інноваційних підходів у сфері фінансового менеджменту.

Таким чином, удосконалення системи обліку та контролю у має ґрунтуватися на комплексному підході, що передбачає посилення відповідальності і прозорості, інтеграцію новітніх технологій, координацію між структурними підрозділами, а також підвищення кваліфікації працівників. Запровадження таких заходів сприятиме більш ефективному і раціональному використанню бюджетних коштів, зменшенню ризиків їх нецільового використання, підвищенню рівня фінансової дисципліни та стабільності діяльності установи в цілому.

У сучасних умовах, коли економіка країни перебуває під впливом численних викликів — воєнної агресії, глобальної нестабільності, інфляційних процесів та зростання бюджетного дефіциту — забезпечення ефективного управління державними фінансами набуває ключового значення. Державний бюджет залишається головним фінансовим інструментом реалізації соціальної політики, економічного розвитку, обороноздатності та стабілізації внутрішньої ситуації. Саме через механізм бюджетного фінансування держава виконує свої зобов'язання перед громадянами, підприємствами та міжнародними партнерами.

Однак, попри сформовану нормативно-правову базу, постійні спроби реформування бюджетної системи та активізацію антикорупційної політики, ризики розкрадання державних коштів залишаються надзвичайно високими. Ці ризики мають системний характер і часто пов'язані з неефективним плануванням витрат, недосконалістю механізмів контролю використання державних коштів, низькою кваліфікацією персоналу, а також із свідомими корупційними зловживаннями. [16]

У зв'язку з цим особливої ваги набуває аналіз механізмів обліку бюджетних ресурсів, виявлення їхніх слабких місць та формування ефективної системи оцінки ризиків розкрадання державних коштів. Необхідно не лише фіксувати факти зловживань, а й вчасно ідентифікувати загрози, запроваджувати інструменти профілактики, розвивати системи внутрішнього аудиту, впроваджувати новітні технології контролю за фінансовими потоками. [17]

Оскільки розкрадання державних коштів трактується як протиправне заволодіння бюджетними ресурсами через зловживання службовим становищем, фіктивні операції, змову з постачальниками, воно є злочином, що генерує кримінальні доходи, дії з легалізації яких стають об'єктом фінансового моніторингу. Тому належна оцінка таких ризиків вимагає урахування як правових, так і фінансово-економічних аспектів. До ключових факторів ризиків розкрадання державних коштів слід віднести:

- відсутність прозорості у процедурах державних закупівель;
- конфлікт інтересів та політична корупція;
- низький рівень внутрішнього фінансового контролю в розпорядників бюджетних коштів;
- обмежений доступ громадськості до інформації про виконання бюджетів.

Індикаторний аналіз є одним із ключових інструментів виявлення ризиків нецільового використання та розкрадання державних коштів. Його суть полягає у застосуванні системи якісних та кількісних індикаторів, що сигналізують про можливі порушення або аномалії у фінансових операціях. Індикаторний підхід базується на припущенні, що фінансові зловживання супроводжуються певними патернами поведінки або нетиповими ознаками.

Для ефективного застосування індикаторного аналізу доцільно використовувати багаторівневу систему індикаторів, згрупованих за етапами бюджетного процесу: індикатори на етапі планування та розподілу коштів, індикатори на етапі закупівель, індикатори на етапі виконання, індикатори на етапі звітності. Для формування індикаторів можуть використовуватись відкриті державні реєстри та бази даних Prozorro, YouControl, Clarity Project.[18]

До ключових індикаторів ризиків розкрадання державних коштів на етапі планування та розподілу коштів слід віднести: незвично швидке погодження бюджетних змін, часті зміни цільового призначення видатків, переважання ручного розподілу коштів без конкурсних процедур. Індикаторами ризиків розкрадання державних коштів на етапі закупівель виступатиме інформація про часті перемоги одного постачальника, відсутність конкуренції або участь пов'язаних компаній, закупівлі за цінами, що суттєво перевищують ринкові, укладання контрактів з компаніями, зареєстрованими за фіктивною адресою. Індикатори ризиків розкрадання державних коштів на етапі виконання включають виплати без підтверджуючих документів, авансування на великі суми без гарантій, зміни умов договору після його підписання. Індикаторами ризиків розкрадання державних коштів на етапі звітності є невідповідність між бюджетними призначеннями та фактичними витратами, повторюваність "незапланованих" витрат, істотні залишки коштів наприкінці бюджетного періоду.[19]

Таким чином, розкрадання державних коштів є складним соціально-економічним явищем, що поєднує ознаки фінансового шахрайства, зловживань службовим становищем та організованої корупції. Оцінка ризиків розкрадання державних коштів має стати інтегрованою частиною системи державного фінансового контролю. Тож, проблема забезпечення ефективного, прозорого та підзвітного обліку доходів і витрат розпорядників бюджетних коштів, а також створення дієвих механізмів виявлення та запобігання розкраданням бюджетних коштів, є однією з найбільш пріоритетних для України.

ВИСНОВКИ

У роботі здійснено узагальнення теоретико-методичних і практичних аспектів обліку доходів і витрат розпорядників бюджетних коштів та розроблено пропозиції щодо мінімізації ризиків розкрадання державних коштів. У ході написання кваліфікаційної бакалаврської роботи сформовано наступні висновки:

1. Доходи та витрати розпорядників бюджетних коштів становлять економічну основу функціонування державних установ і органів влади, забезпечуючи реалізацію визначених програм і завдань. Їх економічна сутність полягає у відображенні процесів формування та використання бюджетних ресурсів, що супроводжується необхідністю дотримання принципів цільового й ефективного витрачання публічних фінансів. Класифікація доходів і витрат за різними ознаками — зокрема економічною, функціональною та відомчою — є важливим інструментом систематизації фінансової інформації, що, у свою чергу, сприяє підвищенню прозорості, підзвітності та посиленню фінансового контролю витрачання бюджетних коштів.

2. Нормативно-правове забезпечення обліку доходів і витрат розпорядників бюджетних коштів є складною, багаторівневою системою, яка охоплює положення Бюджетного кодексу України, Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», нормативно-методичні акти Міністерства фінансів України, а також документи Державної казначейської служби. Сукупність цих нормативно-правових актів регламентує порядок ведення бухгалтерського обліку, формування фінансової та бюджетної звітності, а також визначає правила контролю за цільовим використанням бюджетних коштів.

3. Розкрадання державних коштів є складним соціально-економічним явищем, що поєднує ознаки фінансового шахрайства, зловживань службовим становищем та організованої корупції. Оскільки розкрадання державних коштів трактується як протиправне заволодіння бюджетними ресурсами через зловживання службовим становищем, фіктивні операції, змову з постачальниками, воно є злочином, що генерує кримінальні доходи, дії з легалізації яких стають

об'єктом фінансового моніторингу. Тому належна оцінка таких ризиків вимагає урахування як правових, так і організаційних аспектів фінансового моніторингу. До ключових факторів ризиків розкрадання державних коштів слід віднести: відсутність прозорості у процедурах державних закупівель; конфлікт інтересів та політична корупція; низький рівень внутрішнього фінансового контролю в розпорядників бюджетних коштів; обмежений доступ громадськості до інформації про виконання бюджетів.

4. Для обліку доходів і витрат у державному університеті використовуються рахунки бухгалтерського обліку, зокрема рахунок 70 "Доходи за бюджетними асигнуваннями", 71 "Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)", 80 «Витрати на виконання бюджетних програм», 81 "Витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт)", а також субрахунки, які деталізують види доходів і витрат згідно з кошторисом установи. Аналіз виконання кошторису дає змогу оцінити ефективність використання бюджетних асигнувань, виявити відхилення та своєчасно реагувати на ризики, пов'язані з нераціональним або нецільовим витрачанням коштів.

5. Проведення інспектування доходів і витрат бюджетної установи дозволяє своєчасно виявляти порушення фінансово-бюджетної дисципліни, оцінювати характер і рівень ризиків, пов'язаних із можливими фактами розкрадання або неефективного використання ресурсів. Процес інспектування включає аналіз первинних документів, бухгалтерської звітності, внутрішніх контрольних процедур, а також здійснення аудиторських перевірок, що дозволяють оцінити відповідність фактичних фінансових операцій затвердженим кошторисам і нормативним вимогам. Ефективна оцінка ризиків у процесі інспектування ґрунтується на системному аналізі фінансової інформації, вивченні внутрішніх контрольних процедур та виявленні типових схем зловживань.

6. Серед найбільш поширених схем розкрадання державних коштів, що виявляються у ході інспектування, можна виокремити: необґрунтоване завищення обсягів наданих послуг або виконаних робіт у кошторисах і актах виконання; укладання фіктивних договорів з підрядниками або постачальниками; здійснення

оплат за товари чи послуги, що фактично не були отримані; виплати заробітної плати "мертвим душам" чи працівникам, які не перебувають у трудових відносинах з установою; а також нецільове використання коштів спеціального фонду. Виявлення таких порушень свідчить про необхідність удосконалення системи внутрішнього контролю, впровадження ризик-орієнтованого підходу до фінансового моніторингу та підвищення персональної відповідальності посадових осіб за прийняття управлінських рішень у сфері використання бюджетних ресурсів.

7. Впровадження ризик-орієнтованого підходу до інспектування фінансово-господарської діяльності державної бюджетної установи є одним із ключових напрямів підвищення ефективності фінансового контролю. Такий підхід передбачає ідентифікацію та оцінку потенційних ризиків на всіх етапах використання бюджетних коштів, що дозволяє зосередити контрольні ресурси на найбільш вразливих і проблемних ділянках. До основних заходів належать розробка карти ризиків, класифікація фінансових операцій за рівнем ризику, застосування контрольних індикаторів для виявлення ознак зловживань, а також автоматизація аналітичних процедур з використанням сучасних цифрових інструментів.

8. Індикаторний аналіз є одним із ключових інструментів виявлення ризиків нецільового використання та розкрадання державних коштів. Його суть полягає у застосуванні системи якісних та кількісних індикаторів, що сигналізують про можливі порушення або аномалії у фінансових операціях. Індикаторний підхід базується на припущенні, що фінансові зловживання супроводжуються певними патернами поведінки або нетиповими ознаками. Для ефективного застосування індикаторного аналізу доцільно використовувати багаторівневу систему індикаторів, згрупованих за етапами бюджетного процесу: індикатори на етапі планування та розподілу коштів, індикатори на етапі закупівель, індикатори на етапі виконання, індикатори на етапі звітності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сайт Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені Івана Карпенка-Карого. URL: <https://knutkt.edu.ua/>
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 "Доходи". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0089-11#Text>
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 135 "Витрати" від 18.05.2012 № 568. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0903-12#Text>
4. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14#Text>
5. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1416-17>
6. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Інструкції щодо застосування класифікації кредитування бюджету» від 12.03.2012 № 333. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0456-12#Text>
7. Матюх С.А. Особливості формування балансу доходів та видатків у вищих навчальних закладах. *Вісник КНУТД. Серія «Економічні науки»*. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/812/1/V90sp_P036-047.pdf
8. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06.12.2019 № 361-IX (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>
9. Закон України «Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму» від 17 листопада 2010 року № 2698-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2698-17#Text>

10. Інформаційна довідка щодо міжнародно-правового стандарту до статусу підрозділу фінансової розвідки. URL: <chrome-extension://efaidnbnmnibpcajpcglclefindmkaj/https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/0350/zagalna/DovidkaFIU.pdf>

11. Бюджетний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>

12. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

13. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

14. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua>

15. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. – URL: <https://treasury.gov.ua>

16. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <https://dasu.gov.ua>

17. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в державному секторі. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja>

18. Типологічне дослідження «Відмивання доходів від привласнення коштів і майна державних підприємств та інших суб'єктів, які фінансуються за рахунок державного та місцевих бюджетів»: наказ Державної служби фінансового моніторингу України від 24.12.2019 № 159. <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/411> Типолог%20ДСФМУ/tipolog2019.pdf

19. Фінансовий моніторинг: навч.посібник / За ред. д.е.н., проф. Л. Г. Ловінської. Київ: КНЕУ, 2025. 520 с.

20. Калабухова С.В. Уніфікація аналітичних процедур в умовах стандартизації бухгалтерського обліку та аудиту: монографія. Київ: КНЕУ, 2019. 431 с.

21. Погорілко В. Ф., Ющенко О. І. Фінансовий контроль і аудит у державному секторі: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 256 с.

22. Кириленко О. П. Проблеми прозорості бюджетного процесу в Україні. *Фінанси України*. 2023. №4. С. 22–30.

23. Ковтун Н.В., Шнуренко Я.А. Удосконалення системи обліку та контролю в бюджетних установах за результатами аналізу виконання кошторису. *Економіка: реалії часу*. 2014. №5. С.96-102. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2014/No5/96-102.pdf>

24. Рекомендації FATF: Міжнародні стандарти боротьби з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму та розповсюдженням зброї масового знищення. URL: <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/books/5%20round%20FATF.pdf>

25. Одновол Б. Л. Фінансовий аналіз діяльності бюджетних установ. *Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки* : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції молодих науковців, аспірантів і здобувачів вищої освіти (м. Рівне, 13-14 травня 2021 року). Рівне : НУВГП, 2021. С. 167-170.

26. Безверхий К. В. Облік в бюджетних установах: Навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2020. 312 с.

27. Фінансові установи повинні застосовувати ризик-орієнтований підхід під час роботи з РЕР. 2024. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/finansovi-ustanovi-povinni-zastosovuvati-rizik-oriyentovaniy-pidhid-pid-chas-roboti-z-pep>

28. Шевчук В. О., Бондарук Т. Г., Мельничук Н. Ю. Механізм управління бюджетними ресурсами: проблеми та перспективи удосконалення. 2016. № 3. С. 166-175.

29. Бухтіарова А.Г., Кибенко Є.О. Інноваційні програми забезпечення прозорості публічних фінансів. *Економіка і суспільство*. 2018. №16. С.694-699. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/105.pdf

30. Боярова О. Внутрішній контроль публічних закупівель бюджетних установ. *Економіка та суспільство*. 2024. №70. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-37>

31. Кириленко О, Русін В. Напрями мінімізації фінансових шахрайств у сфері публічних закупівель. *Світ Фінансів*. 2020. № 2 (63). С. 62–76.

32. Парасій-Вергуненко І. М. Аналіз публічних закупівель: методичні та практичні аспекти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2017. №7(35). С. 65–71.

33. Публічні фінанси: транспарентність vs корупція: колективна монографія / За загальною редакцією д.е.н., професора Школьник І.О. Суми: видавництво «Ярославна». 2020. 208 с.

34. Виявлення та розслідування злочинів, пов'язаних із зміною ціни при проведенні державних закупівель: навч. посібник / О. В. Авраменко, І. Б. Висоцька, М. Ю. Ковальська, О. З. Мармура, О. Ф. Пасєка. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 104 с.

35. Ліпін Ю. О. Сучасні способи заволодіння державними коштами та іншим майном шляхом зловживання службовим становищем у сфері енергетики. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2019. № 39. С.145-149. URL: <https://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc39/35.pdf>

36. Облік, аналіз, аудит, оподаткування та фінансовий моніторинг: сучасні концепції розвитку: зб. матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених; 25 квітня 2025 р. – К.: КНЕУ, 2025. – 375 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

**Фінансова звітність КНУТКиТ імені І. К. Карпенка-Карого
на 01.01.2025р.**

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського
обліку в державному секторі 101 «Положення фінансової
звітності»

Установа	Київський Національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого	Дата (рік, місяць, число)	за ЄДРПОУ
Територія	Шевченківський		за КАТОТТГ
Організаційно-правова форма господарювання	Державна організація (установа, заклад)		за КОПФГ
Орган державного управління	Міністерство культури та інформаційної політики України		за КОДУ
Вид економічної діяльності	Вища освіта		за КВЕД
Одиниця виміру: грн			
Періодичність: річна			

КОДИ		
2025	01	01
02214171		
UA80000000001078669		
425		
19094		
85.42		

БАЛАНС
на 01 січня 2025 року

АКТИВ		Форма №1-дс	
1	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ			
Основні засоби:	1000		
первісна вартість	1001	12198073	11538896
знос	1002	33364330	34163398
Інвестиційна нерухомість:	1010	21166257	22624502
первісна вартість	1011	-	-
знос	1012	-	-
Нематеріальні активи:	1020	-	-
первісна вартість	1021	-	-
накопичена амортизація	1022	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1030	5003065	5003065
Довгострокові біологічні активи:	1040	-	-
первісна вартість	1041	-	-
накопичена амортизація	1042	-	-
Запаси	1050	1415457	1409680
Виробництво	1060	-	-
Поточні біологічні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	18616595	17951641
II. ФІНАНСОВІ АКТИВИ			
Довгострокова дебіторська заборгованість	1100	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції, у тому числі:	1110	-	-
цінні папери, крім акцій	1111	-	-
акцій та інші форми участі в капіталі	1112	-	-
Поточна дебіторська заборгованість:			
за розрахунками з бюджетом	1120	-	-
за розрахунками за товари, роботи, послуги	1125	1637501	1359061
за наданими кредитами	1130	-	-



за виданими авансами	1135	-	-
за розрахунками із соціального страхування	1140	4575	-
за внутрішніми розрахунками	1145	-	-
інша поточна дебіторська заборгованість	1150	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1155	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів у:			
національній валюті, у тому числі в:	1160	13756228	19551527
касі	1161	5833	357
казначействі	1162	13750395	19546050
установах банків	1163	-	-
дорозі	1164	-	5120
іноземній валюті	1165	-	-
Кошти бюджетів та інших клієнтів на:			
єдиному казначейському рахунку	1170	-	-
рахунках в установах банків, у тому числі в:	1175	-	-
національній валюті	1176	-	-
іноземній валюті	1177	-	-
Інші фінансові активи	1180	-	-
Усього за розділом II	1195	15398304	20910588
III. ВИТРАТИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	1200	-	-
БАЛАНС	1300	34014899	38862229

ПАСИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ			
Внесений капітал	1400	12198073	11538896
Капітал у дооцінках	1410	-	-
Фінансовий результат	1420	14592720	18139295
Капітал у підприємствах	1430	-	-
Резерви	1440	-	-
Цільове фінансування	1450	5003065	5003065
Усього за розділом I	1495	31793858	34681256
II. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Довгострокові зобов'язання:			
за цінними паперами	1500	-	-
за кредитами	1510	-	-
інші довгострокові зобов'язання	1520	-	-
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1530	-	-
Поточні зобов'язання:			
за платежами до бюджету	1540	731	-
за розрахунками за товари, роботи, послуги	1545	2216466	4180973
за кредитами	1550	-	-
за одержаними авансами	1555	-	-
за розрахунками з оплати праці	1560	-	-
за розрахунками із соціального страхування	1565	825	-
за внутрішніми розрахунками	1570	-	-
за внутрішніми розрахунками	1575	3019	-
інші поточні зобов'язання, з них:	1576	-	-
за цінними паперами	1595	2221041	4180973
Усього за розділом II			



III. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	1600	-	-
IV. ДОХОДИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	1700	-	-
БАЛАНС	1800	34014899	38862229

Керівник (посадова особа)

Василь БІЛАН

Головний бухгалтер (спеціаліст,
на якого покладено виконання
обов'язків бухгалтерської служби)

Валентина СЕМЕНЧЕНКО



3887
БІЛАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ
на 2020 рік

Додаток 2
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського
обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової
звітності»

Установа Київський Національний університет театру, кіно і
телебачення імені І.К.Карпенка-Карого за ЄДРПОУ
Територія Шевченківський за КАТОТТГ
Організаційно-правова форма господарювання Державна організація (установа, заклад) за КОПФГ
Орган державного управління Міністерство культури та інформаційної політики України за КОДУ
Вид економічної діяльності Вища освіта за КВЕД
Одиниця виміру: грн
Періодичність: річна

КОДИ		
2025	01	01
02214171		
UA80000000001078669		
425		
19094		
85.42		

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ за 2024 рік

Форма №2-дс

І. ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
ДОХОДИ			
Доходи від обмінних операцій		-	-
Бюджетні асигнування	2010	98803815	87888407
Доходи від надання послуг (виконання робіт)	2020	36560464	32712309
Доходи від продажу активів	2030	240	-
Фінансові доходи	2040	-	-
Інші доходи від обмінних операцій	2050	785615	549148
Усього доходів від обмінних операцій	2080	136150134	121149864
Доходи від необмінних операцій			
Податкові надходження	2090	-	-
Неподаткові надходження	2100	-	-
Трансферти	2110	-	-
Надходження до державних цільових фондів	2120	-	-
Інші доходи від необмінних операцій	2130	45645	135328
Усього доходів від необмінних операцій	2170	45645	135328
Усього доходів	2200	136195779	121285192
ВИТРАТИ			
Витрати за обмінними операціями		-	-
Витрати на виконання бюджетних програм	2210	90748381	79716963
Витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт)	2220	29498819	28784983
Витрати з продажу активів	2230	-	-
Фінансові витрати	2240	-	-
Інші витрати за обмінними операціями	2250	4243083	27161



Усього витрат за обмінними операціями	2290	124490283	108529107
Витрати за необмінними операціями			
Трансферти	2300	-	-
Інші витрати за необмінними операціями	2310	8158921	8245700
Усього витрат за необмінними операціями	2340	8158921	8245700
Усього витрат	2380	132649204	116774807
Профіцит/дефіцит за звітний період	2390	3546575	4510385

II. ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ (КОШТОРИСУ) ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ ВИДАТКІВ ТА КРЕДИТУВАННЯ БЮДЖЕТУ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Загальнодержавні функції	2420	-	-
Оборона	2430	-	-
Громадський порядок, безпека та судова влада	2440	-	-
Економічна діяльність	2450	-	-
Охорона навколишнього природного середовища	2460	-	-
Житлово-комунальне господарство	2470	-	-
Охорона здоров'я	2480	-	-
Духовний та фізичний розвиток	2490	-	-
Освіта	2500	132649204	116774807
Соціальний захист та соціальне забезпечення	2510	-	-
УСЬОГО:	2520	132649204	116774807

III. ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ (КОШТОРИСУ)

Стаття	Код рядка	Загальний фонд			Спеціальний фонд		
		план на звітний рік із урахуванням змін	фактична сума виконання за звітний період	різниця (графа 4 мінус графа 3)	план на звітний рік із урахуванням змін	фактична сума виконання за звітний період	різниця (графа 7 мінус графа 6)
1	2	3	4	5	6	7	8
ДОХОДИ							
Податкові надходження	2530	-	-	-	-	-	-
Неподаткові надходження	2540	-	-	-	-	-	-
Доходи від власності та підприємницької діяльності	2541	-	-	-	-	-	-
Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	2542	-	-	-	-	-	-
Інші неподаткові надходження	2543	-	-	-	-	-	-
Власні надходження бюджетних установ	2544	-	-	-	-	-	-
Доходи від операцій з капіталом	2550	-	-	-	-	-	-
Офіційні трансферти, з них:	2560	-	-	-	-	-	-
від органів державного управління	2561	-	-	-	-	-	-
Цільові фонди	2570	-	-	-	-	-	-
Надходження державних цільових фондів	2580	-	-	-	-	-	-
Надходження Пенсійного фонду України	2581	-	-	-	-	-	-



Надходження Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	2582	-	-	-	-	-	-
Надходження Фонду соціального страхування України	2583	-	-	-	-	-	-
Інші надходження	2590	-	-	-	-	-	-
Усього доходів	2600	-	-	-	-	-	-
ВИТРАТИ							
Оплата праці і нарахування на заробітну плату	2610	-	-	-	-	-	-
Використання товарів і послуг	2620	-	-	-	-	-	-
Обслуговування боргових зобов'язань	2630	-	-	-	-	-	-
Поточні трансфери, з них:	2640	-	-	-	-	-	-
органам державного управління інших рівнів	2641	-	-	-	-	-	-
Соціальне забезпечення	2650	-	-	-	-	-	-
Інші поточні видатки	2660	-	-	-	-	-	-
Нерозподілені видатки	2670	-	-	-	-	-	-
Придбання основного капіталу	2680	-	-	-	-	-	-
Капітальні трансфери, з них:	2690	-	-	-	-	-	-
органам державного управління інших рівнів	2691	-	-	-	-	-	-
Внутрішнє кредитування	2700	-	-	-	-	-	-
Зовнішнє кредитування	2710	-	-	-	-	-	-
Усього витрат	2780	-	-	-	-	-	-
Профіцит/дефіцит за звітний період	2790	-	-	-	-	-	-

IV. ЕЛЕМЕНТИ ВИТРАТ ЗА ОБМІННИМИ ОПЕРАЦІЯМИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Витрати на оплату праці	2820	86152270	80598821
Відрахування на соціальні заходи	2830	19051389	17773891
Матеріальні витрати	2840	13900523	9092491
Амортизація	2850	1143018	1036743
Інші витрати	2860	4243083	27161
Усього	2890	124490283	108529107

Керівник (посадова особа)

Василь БІЛАН

Головний бухгалтер (спеціаліст,
на якого покладено виконання
обов'язків бухгалтерської служби)

Валентина СЕМЕНЧЕНКО



Додаток 3
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського
обліку в державному секторі 101 «Положення фінансової
звітності»

			КОДИ			
			Дата (рік, місяць, число)	2025	01	01
Установа	Київський Національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого	за ЄДРПОУ	02214171			
Територія	Шевченківський	за КАТОТТГ	UA80000000001078669			
Організаційно-правова форма господарювання	Державна організація (установа, заклад)	за КОПФГ	425			
Орган державного управління	Міністерство культури та інформаційної політики України	за КОДУ	19094			
Вид економічної діяльності	Вища освіта	за КВЕД	85.42			
Одиниця виміру: грн						
Періодичність: річна						

Звіт
про рух грошових коштів
за 2024 рік

Форма №3-дс			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від обмінних операцій:		-	-
бюджетні асигнування	3000	98803815	87888407
надходження від надання послуг (виконання робіт)	3005	40167078	33767474
надходження від продажу активів	3010	240	-
інші надходження від обмінних операцій	3015	120306	549148
Надходження від необмінних операцій:		-	-
податкові надходження	3020	-	-
несподаткові надходження	3025	-	-
трансфери, з них:	3030	-	-
кошти трансфертів, отримані від органів державного управління	3031	-	-
надходження до державних цільових фондів	3040	-	-
інші надходження від необмінних операцій	3045	302813	135328
Надходження грошових коштів за внутрішніми операціями	3050	5445	10775
Інші надходження	3090	1476236	1318452
Усього надходжень від операційної діяльності	3095	140870488	123658809
Витрати за обмінними операціями:		-	-
витрати на виконання бюджетних програм	3100	90748381	79716963
витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт)	3110	29498819	28784983
	3115	-	-
витрати з продажу активів	3120	4243083	27161
інші витрати за обмінними операціями		-	-
Витрати за необмінними операціями:	3125	-	-
трансфери, з них:		-	-



кошти трансфертів органам державного управління інших рівнів			
інші витрати за необмінними операціями	3126	-	-
Витрати грошових коштів за внутрішніми операціями	3130	8943504	8245700
Інші витрати	3135	5801	5352
Усього витрат від операційної діяльності	3180	1476236	1318452
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3190	134910023	118093259
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності	3195	5960465	5565550
Надходження від продажу:			
фінансових інвестицій		-	-
основних засобів	3200	-	-
інвестиційної нерухомості	3205	-	-
нематеріальних активів	3210	-	-
незавершених капітальних інвестицій	3215	-	-
довгострокових біологічних активів	3220	-	-
Надходження цільового фінансування	3225	-	-
Інші надходження	3230	-	-
Усього надходжень від інвестиційної діяльності	3235	-	-
Витрати на придбання:			
фінансових інвестицій	3240	-	-
основних засобів	3245	-	-
інвестиційної нерухомості	3250	-	-
нематеріальних активів	3255	-	-
незавершених капітальних інвестицій	3260	-	-
довгострокових біологічних активів	3265	-	-
Інші витрати	3270	-	-
Усього витрат від інвестиційної діяльності	3285	-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3290	-	-
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності	3295	-	-
Надходження від:			
повернення кредитів		-	-
отримання позик	3300	-	-
отримання відсотків (роялті)	3305	-	-
Інші надходження	3310	-	-
Усього надходжень від фінансової діяльності	3340	-	-
Витрати на:			
надання кредитів	3345	-	-
погашення позик	3350	-	-
сплату відсотків	3355	-	-
Інші витрати	3360	-	-
Коригування	3380	-	-
Усього витрат від фінансової діяльності	3385	-	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3390	-	-
Чистий рух коштів за звітний період	3395	5960109	5570973
Залишок коштів на початок року	3400	13756228	8352551
Залишок коштів отриманий	3405	-	-
Залишок коштів перерахований	3410	164810	167296
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3415	-	-
Залишок коштів на кінець року	3420	19551527	13756228
	3425	121813	-

* Надходження в натуральній формі



Додаток 4
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку в державному секторі 101
«Подання фінансової звітності»

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		2025	01	01
Установа	Київський Національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого	за ЄДРПОУ	02214171	
Територія	Шевченківський	за КАТОТТГ	UA80000000001078669	
Організаційно-правова форма господарювання	Державна організація (установа, заклад)	за КОПФГ	425	
Орган державного управління	Міністерство культури та інформаційної політики України	за КОДУ	19094	
Вид економічної діяльності	Вища освіта	за КВЕД	85.42	
Одиниця виміру: грн				
Періодичність: річна				

**Звіт
про власний капітал
за 2024 рік**

Форма №4-дс

Стаття	Код рядка	Внесений капітал	Капітал у дооцінках	Фінансовий результат	Капітал у підприємствах	Резерви	Цільове фінансування	Різниця
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Залишок на початок року	4000	12198073	-	14592720	-	-	5003065	31793858
<i>Коригування:</i>								
Зміна облікової політики	4010	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4020	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4030	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4090	12198073	-	14592720	-	-	5003065	31793858
<i>Переоцінок активів:</i>								
Дооцінка (уцінка) основних засобів	4100	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) незавершених капітальних інвестицій	4110	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) нематеріальних активів	4120	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) довгострокових біологічних активів	4130	-	-	-	-	-	-	-
Профіцит /дефіцит за звітний період	4200	-	-	3546575	-	-	-	3546575
Збільшення капіталу в підприємствах	4210	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення капіталу в підприємствах	4220	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-659177	-	-	-	-	-	-659177
Разом змін у капіталі	4300	-659177	-	3546575	-	-	-	2887398
Залишок на кінець року	4310	11538896	-	18139295	-	-	5003065	34681256

Керівник (посадова особа)

Василь БІЛАН

Головний бухгалтер (спеціаліст,
на якого покладено виконання
обов'язків бухгалтерської служби)

Валентина СЕМЕНЧЕНКО



Додаток Б

Бюджетна звітність КНУТКиТ імені І. К. Карпенка-Карого
за 2024 рік

Додаток Б
до Бюджетної звітності
за 2024 рік

Звіт
про надходження та використання коштів загального фонду
(форма N 2д)
за 2024 рік

Додаток 1
до Бюджетної звітності
за 2024 рік
та
звітності
за
використанням коштів загального фонду
за 2024 рік

Установа
Територія
Організаційно-правова форма господарювання
Код та назва відомчої класифікації видатків та кредитування державного бюджету 380 - Міністерство культури та інформаційної політики України
Код та назва програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету 3801160 - Підготовка кадрів для сфери культури і мистецтва
Код та назва типової відомчої класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів
Код та назва програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів (код та назва Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів)
Періодичність: річна
Одиниця виміру: грн. коп.

Київський Національний університет мистецтв ім. І.К.Карпенка-Карого
Державна організація (установа, заклад)
Шевченківський
за ЄДРПОУ 02214171
за КАТОПТ UA80000000001078669
за КОПІФ 425

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Видатки та надання кредитів - усього	X	010	98803815.00	98803815.00	-	98803815.00	98803815.00	-
у тому числі:		020	98803815.00	-	-	98803815.00	98803815.00	-
Поточні видатки								
Оплата праці і надкупування на заробітну плату	2100	030	-	-	-	-	-	-
Оплата праці	2110	040	-	-	-	-	-	-
Заробітна плата	2111	050	-	-	-	-	-	-
Пропорне забезпечення військовослужбовців	2112	060	-	-	-	-	-	-
Судальська винагорода	2113	070	-	-	-	-	-	-
Надкупування на оплату праці	2120	080	-	-	-	-	-	-
Використання товарів і послуг	2200	090	98803815.00	-	-	98803815.00	98803815.00	-
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	2210	100	-	-	-	-	-	-

1								
Медикаменти та перше'якувальні матеріали	2	3	4	5	6	7	8	9
Продукти харчування	2220	110	-	-	-	-	-	-
Оплата послуг (крім комунальних)	2230	120	-	-	-	-	-	-
Видатки на підтримання	2240	130	-	-	-	-	-	-
Видатки та заходи спеціального призначення	2250	140	-	-	-	-	-	-
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2260	150	-	-	-	-	-	-
Оплата теплопостачання	2270	160	-	-	-	-	-	-
Оплата водопостачання та водовідведення	2271	170	-	-	-	-	-	-
Оплата електроенергії	2272	180	-	-	-	-	-	-
Оплата природного газу	2273	190	-	-	-	-	-	-
Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	2274	200	-	-	-	-	-	-
Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	2275	210	-	-	-	-	-	-
Оплата електропостачання	2276	220	-	-	-	-	-	-
Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	2280	230	98803815.00	-	-	98803815.00	98803815.00	-
Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних (регіональних) програм	2281	240	-	-	-	-	-	-
Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	2282	250	98803815.00	98803815.00	-	98803815.00	98803815.00	-
Обслуговування боргових зобов'язань	2400	260	-	-	-	-	-	-
Обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань	2410	270	-	-	-	-	-	-
Обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань	2420	280	-	-	-	-	-	-
Поточні трансферти	2600	290	-	-	-	-	-	-
Субсидії та поточні трансферти підприємствам (виробничим, організаційним)	2610	300	-	-	-	-	-	-
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	2620	310	-	-	-	-	-	-
Поточні трансферти урядові іноземних держав та міжнародним організаціям	2630	320	-	-	-	-	-	-
Соціальне забезпечення	2700	330	-	-	-	-	-	-
Виплати пенсій і допомог	2710	340	-	-	-	-	-	-
Стипендії	2720	350	-	-	-	-	-	-
Інші виплати населенню	2730	360	-	-	-	-	-	-
Інші поточні видатки	2800	370	-	-	-	-	-	-
Капітальні видатки	3000	380	-	-	-	-	-	-
Придбання основних засобів	3100	390	-	-	-	-	-	-
Придбання обладнання і предмети довготривалого користування	3110	400	-	-	-	-	-	-
Капітальне будівництво (придбання)	3120	410	-	-	-	-	-	-



1								
Капітальне будівництво (придбання) житла	2	3	4	5	6	7	8	9
Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	3121	420	-	-	-	-	-	-
Капітальний ремонт	3122	430	-	-	-	-	-	-
Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)	3130	440	-	-	-	-	-	-
Капітальний ремонт інших об'єктів	3131	450	-	-	-	-	-	-
Реконструкція та реставрація	3132	460	-	-	-	-	-	-
Реконструкція житлового фонду (приміщень)	3140	470	-	-	-	-	-	-
Реконструкція та реставрація інших об'єктів	3141	480	-	-	-	-	-	-
Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури	3142	490	-	-	-	-	-	-
Створення державних запасів і резервів	3143	500	-	-	-	-	-	-
Придбання землі на нематеріальних активах	3150	510	-	-	-	-	-	-
Капітальні трансферти	3160	520	-	-	-	-	-	-
Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	3200	530	-	-	-	-	-	-
Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	3210	540	-	-	-	-	-	-
Капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів	3220	550	-	-	-	-	-	-
Капітальні трансферти урядовим іноземним державам та міжнародним організаціям	3230	560	-	-	-	-	-	-
Капітальні трансферти населенню	3240	570	-	-	-	-	-	-
Внутрішні кредитування	4100	580	-	-	-	-	-	-
Надання внутрішніх кредитів	4110	590	-	-	-	-	-	-
Надання кредитів органам державного управління інших рівнів	4111	600	-	-	-	-	-	-
Надання кредитів підприємствам, установам, організаціям	4112	610	-	-	-	-	-	-
Надання інших внутрішніх кредитів	4113	620	-	-	-	-	-	-
Зовнішнє кредитування	4200	630	-	-	-	-	-	-
Надання зовнішніх кредитів	4210	640	-	-	-	-	-	-
Інші видатки	5000	650	X	-	-	X	X	X



Звіт
про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги
(форма N 4-1д)
за 2024 рік

Додаток 2
Звіт про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги, є складовою частиною бухгалтерського балансу та надається у вигляді окремого роз'язку до звітності за відповідний період.

Установа
Територія
Організаційно-правова форма господарювання
Код та назва відомчої класифікації видатків та кредитування державного бюджету 380 - Міністерство культури та інформаційної політики України
Код та назва програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету 3801160 - Підготовка кадрів для сфери культури і мистецтва
Код та назва типової відомчої класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів
Код та назва програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів (код та назва Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів)

Київський Національний університет мистецтв, мінно і мистецтва імені І.К.Карпенка-Карого
Шевченківський
Державна організація (устаткована, заклад)
за ЄДРПОУ
за КАТОРТ
за КОТФ

КОДИ
07214171
UA80000000001078669
425

Періодичність: річна
Одиниця виміру: грн. коп.

Одиниця виміру: грн. коп.															
Позначення	КЕКВ	Код рядка	Затверджено на звітний рік	Залишок на початок звітного року		Перераховано на звітний рік	Отримано залишок	Надійшло коштів за звітний період (рік)	Касові за звітний період (рік)					Залишок на кінець звітного періоду (рік)	
				усього	у тому числі на рахунок в банках				усього	у тому числі			усього	у тому числі на рахунок в банках	
										організаційні та управлінські витрати	залишок	у тому числі на рахунок в банках			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Надходження коштів – усього															
X	X	010	3952099,00	13747395,09	-	16489,75	-	4028762,99	X	X	X	X	19546658,47	-	
За послуги, що надаються бюджетними установами															
X	X	020	39442860,00	X	X	X	X	40145254,47	X	X	X	X	X	X	
згідно з їх основною діяльністю															
X	X	030	5990,00	X	X	X	X	21834,00	X	X	X	X	X	X	
Від додаткової (господарської) діяльності															





1														
Вид операції майна бюджетних установ, що здійснюється відповідно до Закону України «Про реалізацію державного та комунального майна» (крім операцій в установленому порядку майна (крім нерухомого майна))	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Фінансування	X	030	240,00	X	X	X	X	120005,57	X	X	X	X	X	X
Видатки – усього	X	030	240,00	X	X	X	X	240,00	X	X	X	X	X	X
у тому числі:	X	070	39520800,00	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Поточні видатки	2000	080	35408800,00	X	X	X	X	X	3403418,06	X	X	X	X	X
Видатки на закупівлю товарів та послуг	2100	090	-	X	X	X	X	X	30214972,53	-	-	-	-	X
Заробітна плата	2110	100	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Трощі на забезпечення військовослужбовців	2111	110	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Суддівська винагорода	2112	120	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Нарахування на оплату праці	2113	130	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Використання товарів і послуг	2120	140	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	2200	150	35408800,00	X	X	X	X	X	30214972,53	-	-	-	-	X
Медикаменти та інші лікарські засоби	2210	160	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Продукти харчування	2220	170	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Оплата послуг (крім комунальних)	2230	180	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Видатки на відрахування	2240	190	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Видатки на відрахування	2250	200	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Видатки на закупівлю спеціального призначення	2260	210	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2270	220	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Оплата теплопостачання	2271	230	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Оплата водопостачання та водовідведення	2272	240	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Оплата електроенергії	2273	250	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Оплата природного газу	2274	260	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	2275	270	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Оплата електропостачання	2276	280	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Дослідження і розробки, операції заходів по реалізації державних (регіональних) програм	2300	290	35408800,00	X	X	X	X	X	30214972,53	-	-	-	-	X
Дослідження і розробки, операції заходів по реалізації державних (регіональних) програм	2381	300	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Операції заходів по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	2382	310	35408800,00	X	X	X	X	X	30214972,53	-	-	-	-	X
Освоєння боргових зобов'язань	2400	320	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Освоєння операційних боргових зобов'язань	2410	330	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Освоєння зовнішніх боргових зобов'язань	2420	340	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X
Поточні трансферти	2600	350	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X



1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Субсидії та поточні трансферти підприємствам (всвітньою, організаційно)	2610	360	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	2610	370	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Поточні трансферти урядом іноземних держав та міжнародним організаціям	2610	380	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Спеціальне забезпечення	2700	390	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Виплата пенсій і допомоги	2710	400	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Стипендії	2720	410	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Інші виплати населенню	2730	420	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Інші поточні видатки	2800	430	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Капітальні видатки	3000	440	4112000,00	X	X	X	X	X	4109226,31	-	-	-	X	X
Прийняття основного капіталу	3100	450	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Прийняття об'єднання і продажів доєднаного користувача	3110	460	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Капітальні бюджетно (придбання)	3120	470	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Капітальне будівництво (придбання) житла	3121	480	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	3122	490	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Капітальні ремонт	3130	500	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Капітальний ремонт житлового фонду (придбання)	3131	510	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Капітальний ремонт інших об'єктів	3132	520	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Ремонтується на реставрації	3140	530	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Реконструкція житлового фонду (придбання)	3141	540	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Реконструкція та реставрація інших об'єктів	3142	550	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури	3143	560	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Створення державних запасів і резервів	3150	570	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Прийняття збитків на непередбачуваних витратах	3160	580	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Капітальні трансферти	3200	590	4112000,00	X	X	X	X	X	4109226,31	-	-	-	X	X
Капітальні трансферти підприємствам (всвітньою, організаційно)	3210	600	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів	3220	610	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X
Капітальні трансферти урядом іноземних держав та міжнародним організаціям	3230	620	-	X	X	X	X	X	-	-	-	-	X	X



**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ**

**ОБЛІК, АНАЛІЗ, АУДИТ, ОПОДАТКУВАННЯ
ТА ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ:
СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ**

Збірник матеріалів

**X ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ І МОЛОДИХ УЧЕНИХ**

25 квітня 2025 року



РОЗДІЛ 6. БІЗНЕС-АНАЛІЗ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

<i>Serazhym V.J.</i>	Business analysis when choosing a partner country for export or import: a comparative approach	269
<i>Аніщенко К.О.</i>	Індикаторний аналіз ризиків розкрадання державних коштів	271
<i>Бразіна А.О.</i>	Бізнес-консалтинг як інструмент підвищення конкурентоспроможності підприємства в умовах цифрової економіки	273
<i>Дем'янюк А.В.</i>	Основні підходи до аналізу корпоративної звітності зі сталого розвитку підприємства в сучасних умовах	275
<i>Дикой Р.О.</i>	Бізнес-аналіз в управлінні підприємствами: теорія та практика в умовах переходу до зеленої економіки	277
<i>Довматенко М.І.</i>	Аналіз ефективності використання трудових ресурсів як інструмент підвищення продуктивності підприємства	278
<i>Купчишина А.В.</i>	Виявлення схем шахрайства при здійсненні аудиту фінансової звітності клієнтів СПФМ	280
<i>Панухник А.Ф.</i>	Здійснення аудиторської діяльності з метою протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, на прикладі АТ «Укрзалізниця»	282
<i>Солоненко Ю.В., Маєр Н.В.</i>	Оцінка рентабельності на основі п'яти ключових показників як інструмент фінансової діагностики підприємства (на прикладі ТОВ «ЛДЦ «Меділокс»)	285
<i>Трохименко А.В.</i>	Аналіз ризиків корпоративного шахрайства в процесі обліку виробничих запасів	288
<i>Шпак К.О.</i>	Аналіз ризиків безперервності діяльності та прозорості структури власності підприємства	290
<i>Янцевич Т.Ю.</i>	Аналіз фінансової звітності та належна перевірка клієнта аудиторської фірми	292

РОЗДІЛ 7. СТАН І СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ АУДИТУ

<i>Баркова В.А., Книшек О.О.</i>	Проблеми та шляхи вдосконалення внутрішнього аудиту у державному секторі економіки України	294
<i>Васковець А.С.</i>	Аудит в умовах війни: адаптація до нових економічних і соціальних реалій в Україні	296
<i>Вовк В.В.</i>	Аудит підприємств-банкрутів: інформаційне забезпечення та процедури	298
<i>Дяк О.В.</i>	Аудиторська оцінка відповідності криптовалютних бірж вимогам фінансового моніторингу	300
<i>Зубенко В.С.</i>	Міжнародний досвід функціонування внутрішнього аудиту в закладах вищої освіти	303
<i>Колесникова Є.С.</i>	Нормативно правові аспекти професійної етики аудитора	306
<i>Лещенко Д.К.</i>	Тенденції розвитку внутрішнього аудиту	308
<i>Майка А.В.</i>	Ризики впровадження сучасних інформаційних технологій в діяльність малих аудиторських фірм	310
<i>Савченко А.М.</i>	Роль штучного інтелекту в автоматизації аудиторських процесів агропромислових підприємств	312
<i>Шевчук Ю.В., Кісельова А.О.</i>	Перспективи використання сучасних інформаційних технологій у податковому контролі	315

УДК 336.12:005.8:343.72

Аніщенко К.О.,

*студентка ф-ту ОПМ, 4 курсу, спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
Науковий керівник — Калабухова С.В. — д. е. н.,
професор кафедри податкового менеджменту та фінансового моніторингу
імені Миколи Чумаченка*

ІНДИКАТОРНИЙ АНАЛІЗ РИЗИКІВ РОЗКРАДАННЯ ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ

У сучасних умовах, коли економіка країни перебуває під впливом численних викликів — воєнної агресії, глобальної нестабільності, інфляційних процесів та зростання бюджетного дефіциту — забезпечення ефективного управління державними фінансами набуває ключового значення. Державний бюджет залишається головним фінансовим інструментом реалізації соціальної політики, економічного розвитку, обороноздатності та стабілізації внутрішньої ситуації. Саме через механізм бюджетного фінансування держава виконує свої зобов'язання перед громадянами, підприємствами та міжнародними партнерами.

Однак, попри сформовану нормативно-правову базу, постійні спроби реформування бюджетної системи та активізацію антикорупційної політики, ризики розкрадання державних коштів залишаються надзвичайно високими. Ці ризики мають системний характер і часто пов'язані з неефективним плануванням витрат, недосконалістю механізмів контролю використання державних коштів, низькою кваліфікацією персоналу, а також із свідомими корупційними зловживаннями.

У зв'язку з цим особливої ваги набуває аналіз механізмів обліку бюджетних ресурсів, виявлення їхніх слабких місць та формування ефективної системи оцінки ризиків розкрадання державних коштів. Необхідно не лише фіксувати факти зловживань, а й вчасно ідентифікувати загрози, запроваджувати інструменти профілактики, розвивати системи внутрішнього аудиту, впроваджувати новітні технології контролю за фінансовими потоками.

Оскільки розкрадання державних коштів трактується як протиправне заволодіння бюджетними ресурсами через зловживання службовим становищем, фіктивні операції, змову з постачальниками, воно є злочином, що генерує кримінальні доходи, дії з легалізації яких стають об'єктом фінансового моніторингу. Тому належна оцінка таких ризиків вимагає урахування як правових, так і фінансово-економічних аспектів. До ключових факторів ризиків розкрадання державних коштів слід віднести:

- відсутність прозорості у процедурах державних закупівель;
- конфлікт інтересів та політична корупція;
- низький рівень внутрішнього фінансового контролю в розпорядників бюджетних коштів;

— обмежений доступ громадськості до інформації про виконання бюджетів.

Індикаторний аналіз є одним із ключових інструментів виявлення ризиків нецільового використання та розкрадання державних коштів. Його суть полягає у застосуванні системи якісних та кількісних індикаторів, що сигналізують про можливі порушення або аномалії у фінансових операціях. Індикаторний підхід базується на припущенні, що фінансові зловживання супроводжуються певними патернами поведінки або нетиповими ознаками.

Для ефективного застосування індикаторного аналізу доцільно використовувати багаторівневу систему індикаторів, згрупованих за етапами бюджетного процесу: індикатори на етапі планування та розподілу коштів, індикатори на етапі закупівель, індикатори на етапі виконання, індикатори на етапі звітності. Для формування індикаторів можуть використовуватись відкриті державні реєстри та бази даних ProZorro, YouControl, Clarity Project.

До ключових індикаторів ризиків розкрадання державних коштів на етапі планування та розподілу коштів слід віднести: незвично швидке погодження бюджетних змін, часті зміни цільового призначення видатків, переважання ручного розподілу коштів без конкурсних процедур. Індикаторами ризиків розкрадання державних коштів на етапі закупівель виступатиме інформація про часті перемоги одного постачальника, відсутність конкуренції або участь пов'язаних компаній, закупівлі за цінами, що суттєво перевищують ринкові, укладання контрактів з компаніями, зареєстрованими за фіктивною адресою. Індикатори ризиків розкрадання державних коштів на етапі виконання включають виплати без підтверджуючих документів, авансування на великі суми без гарантій, зміни умов договору після його підписання. Індикаторами ризиків розкрадання державних коштів на етапі звітності є невідповідність між бюджетними призначеннями та фактичними витратами, повторюваність "незапланованих" витрат, істотні залишки коштів наприкінці бюджетного періоду.

Таким чином, розкрадання державних коштів є складним соціально-економічним явищем, що поєднує ознаки фінансового шахрайства, зловживань службовим становищем та організованої корупції. Оцінка ризиків розкрадання державних коштів має стати інтегрованою частиною системи державного фінансового контролю. Тож, проблема забезпечення ефективного, прозорого та підзвітного обліку доходів і витрат розпорядників бюджетних коштів, а також створення дієвих механізмів виявлення та запобігання розкраданням бюджетних коштів, є однією з найбільш пріоритетних для України.

Список використаних джерел

1. *Фінансовий моніторинг: навч. посібник* / За ред. д.е.н., проф. Л. Г. Ловінської. Київ: КНЕУ, 2025. 520 с.
2. *Калабухова С.В. Уніфікація аналітичних процедур в умовах стандартизації бухгалтерського обліку та аудиту: монографія*. Київ: КНЕУ, 2019. 431 с.
3. *Погорілко В. Ф., Юценко О. І. Фінансовий контроль і аудит у державному секторі: навч. посіб.* Київ: Центр учбової літератури, 2021. 256 с.
4. *Кириленко О. П. Проблеми прозорості бюджетного процесу в Україні. Фінанси України. 2023. №4. С. 22–30.*